

Tor Morten Normann

**Omnibusundersøkelsen
november/desember 2002**
Dokumentasjonsrapport

Notater

Forord

Denne dokumentasjonsrapporten gir en oversikt over gjennomføringen av Statistisk sentralbyrås omnibusundersøkelse i november/desember 2002.

Ved Seksjon for intervjuundersøkelser i Statistisk sentralbyrå har Tor Morten Normann hatt ansvaret for gjennomføringen av undersøkelsen. Thore Nafstad-Bakke har trukket utvalget, Anne Brynildsen har vært ansvarlig for programmering av spørreskjema og tilrettelegging av data, Berit Svanøe Hafstad har også bidratt i tilretteleggingen av data, og Kari Grøholt og Brit Hauge Svendsen har vært intervjuerkontakter.

Innhold:

1	Bakgrunn og formål	3
2	Utvalg og delutvalg	4
3	Datainnsamling	4
4	Frafall.....	5
5	Utvalgsskjevhet	8
6	Utvalgsvarians.....	11
7	PC-assistert intervjuing, innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil	12

Tabeller og figurer:

Tabell 1:	Oppdragsgivere og tema.....	3
Tabell 2:	Nøkkeltall for undersøkelsen	3
Figur 1:	Oversikt over svarinngangen.....	5
Figur 2:	Antall intervju per uke	5
Tabell 3a:	Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder og landsdel for hele utvalget. Prosent av bruttoutvalg	6
Tabell 3b:	Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder og landsdel for hovedutvalget. Prosent av bruttoutvalg	7
Tabell 3c:	Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder og landsdel for delutvalget. Prosent av bruttoutvalg	7
Tabell 4a:	Bruttoutvalg, frafall, nettoutvalg og forskjell mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder og landsdel for hele utvalget. Prosent	9
Tabell 4b:	Bruttoutvalg, frafall, nettoutvalg og forskjell mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder og landsdel for hovedutvalget. Prosent.....	10
Tabell 4c:	Bruttoutvalg, frafall, nettoutvalg og forskjell mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder og landsdel for delutvalget. Prosent.....	10
Tabell 5:	Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgstørrelser.....	11

Vedlegg:

- Informasjonsbrev
- Brosjyre
- Førings skjema for ferier og reiser
- Førings skjema for ferier
- Instruks til intervjuerne
- Spørreskjema
- De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

1 Bakgrunn og formål

Statistisk sentralbyrås omnibusundersøkelser er satt sammen av spørsmål om mange ulike tema på vegne av flere oppdragsgivere. Undersøkelsene består av et fast sett med bakgrunnsvariabler i tillegg til de spørsmålene som oppdragsgiverne betaler for.

Omnibusundersøkelsen i november/desember (Omnibus nr. 4) 2002 var den fjerde og siste av omnibusundersøkelsene i 2002.

Tabell 1: Oppdragsgivere og tema

Oppdragsgiver	Kontaktperson	Tema
Sosial- og helsedirektoratet, avdeling tobakk	Rita Lindbak	Røykevaner
SSB - Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk	Anne Mari Auno og Tom Granseth	Reiser siste tre måneder
SSB - Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk	Anne Mari Auno og Tom Granseth	Ferier siste tolv måneder
SSB - seksjon for demografi og levekårsforskning	Turid Noack	Samboerstatistikk

Tabell 2: Nøkkeltall for undersøkelsen

Nøkkeltall	Antall	Prosent
Utvalg (totalt antall personer trukket ut for intervju)	2 500	100,0
Avgang (døde, personer bosatt i utlandet)	26	
Bruttoutvalg	2 474	100,0
Frafall	674	27,2
Nettutvalg (personer oppnådd intervju med)	1800	72,8
Hovedutvalg	2 000	
Avgang (døde, personer bosatt i utlandet)	24	
Bruttoutvalg	1976	100,0
Frafall	537	27,2
Nettutvalg (personer oppnådd intervju med)	1439	72,8
Delutvalg	500	
Avgang (døde, personer bosatt i utlandet)	2	
Bruttoutvalg	498	100,0
Frafall	137	27,5
Nettutvalg (personer oppnådd intervju med)	361	72,5
Innsamlingsmetode: Telefonintervju		
Intervjutid: Hovedutvalg ca. 28,5 min, tilleggsutvalg ca. 17 min		
Feltperiode: 4. november - 11. desember 2002		

2 Utvalg og delutvalg

Til hovedutvalget ble det trukket totalt 2 000 personer i alderen 16-79 år pr. 31.12.2002 fra BEBAS.¹ Hovedutvalget fikk alle spørsmålene i undersøkelsen. I tillegg ble det trukket et tilleggsutvalg på 500 personer etter samme kriterier som hovedutvalget. Tilleggsutvalget fikk bare de faste bakgrunns spørsmålene samt spørsmål om feriereiser siste tolv måneder. Totalt utgjorde dermed utvalget til denne undersøkelsen 2 500 personer.

Utvalget ble trukket i henhold til utvalgsplanen.² I utvalgsplanen er hele landet inndelt i et sett av utvalgsområder, som igjen er gruppert i 109 strata. Utvalgsområdene er kommuner eller grupper av kommuner. Kommuner med lavt innbyggertall er slått sammen med andre kommuner, slik at alle utvalgsområder har minst 7 prosent av samlet innbyggertall i det stratumet området tilhører. I en del tilfeller er mindre omegnskommuner til folkerike kommuner slått sammen med den store kommunen til ett område. Alle kommuner med mer enn 30 000 innbyggere og en del kommuner med mellom 25 000 og 30 000 innbyggere er tatt ut som egne strata. De andre utvalgsområdene er stratifisert innen hvert fylke etter næringsstruktur, bosettingstetthet, sentralitet, pendlings- og handelsmønstre, mediadekning og kommunikasjoner. I første trinn trekkes et utvalgsområde fra hvert stratum. Utvalgsområder som utgjør egne strata er trukket ut med 100 prosent sannsynlighet. De resterende er trukket ut med en sannsynlighet proporsjonal med innbyggertallet i utvalgsområdet. I andre trinn er utvalget av personer trukket tilfeldig fra de 109 utvalgsområdene. Trekkingen på andre trinn foregår slik at utvalget er selvveiende når begge trinn ses under ett.

3 Datainnsamling

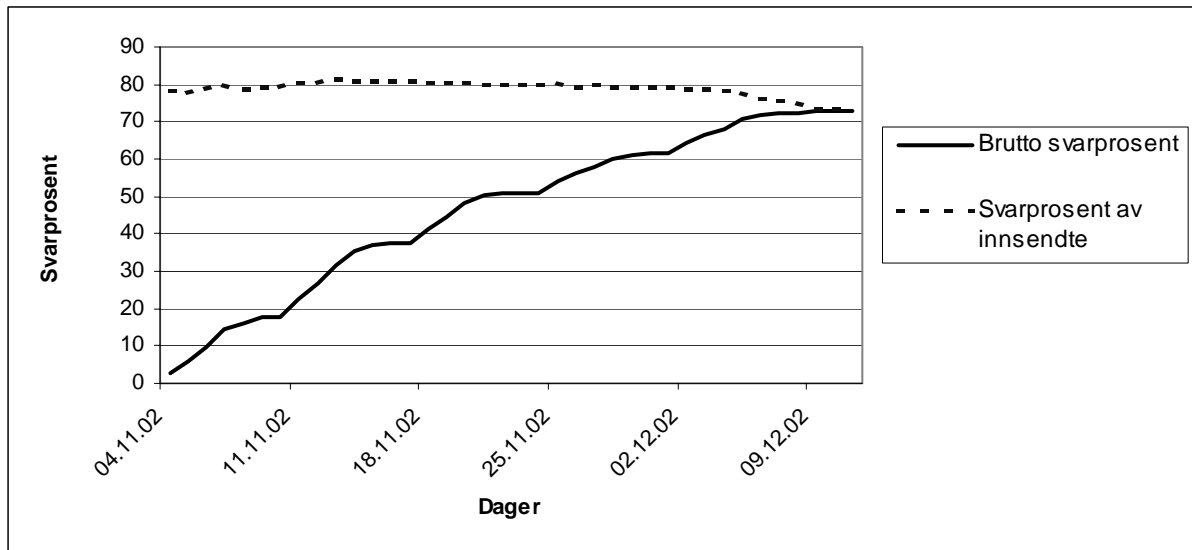
Denne undersøkelsen ble gjennomført ved hjelp av telefonintervju. Det var likevel tillatt å gjennomføre intervjuet ved å besøke respondenten dersom det var nødvendig for å unngå frafall. Det viste seg nødvendig i svært få tilfeller, og kun 1,6 prosent av intervjuene ble gjennomført ved besøksintervju. Intervjuene ble foretatt i perioden 4. november til 11. desember 2002. Figur 1 viser hvordan svarprosenten utviklet seg i løpet av feltperioden. Den stiplede linjen viser svarprosent av innsendte, det vi ofte kaller netto svarprosent. Den hele linjen viser brutto svarprosent, altså andelen intervju av det totale bruttoutvalget. Ut fra den stiplede linjen ser vi at netto svarprosent lå rundt 80 gjennom det meste av feltperioden, men at den sank litt mot slutten. Den hele linjen viser at vi passerte en brutto svarprosent på 50 i den tredje uken med intervjuing. Ut fra figur 2, som viser antall intervju per uke, ser vi på samme måte at vi hadde en god start på undersøkelsen med høy svarinngang de to første ukene. Også i de tre påfølgende ukene var svarinngangen bra. Feltperioden ble avsluttet etter den femte uken, med unntak av 16 intervju som ble gjennomført tidlig uka etter. Selv om netto svarprosent falt noe på slutten endte vi med 72,8 prosent svar. Det er naturlig at svarprosenten faller litt mot slutten av feltperiodene siden man da registrerer alle man ikke har kommet i kontakt med som frafall.

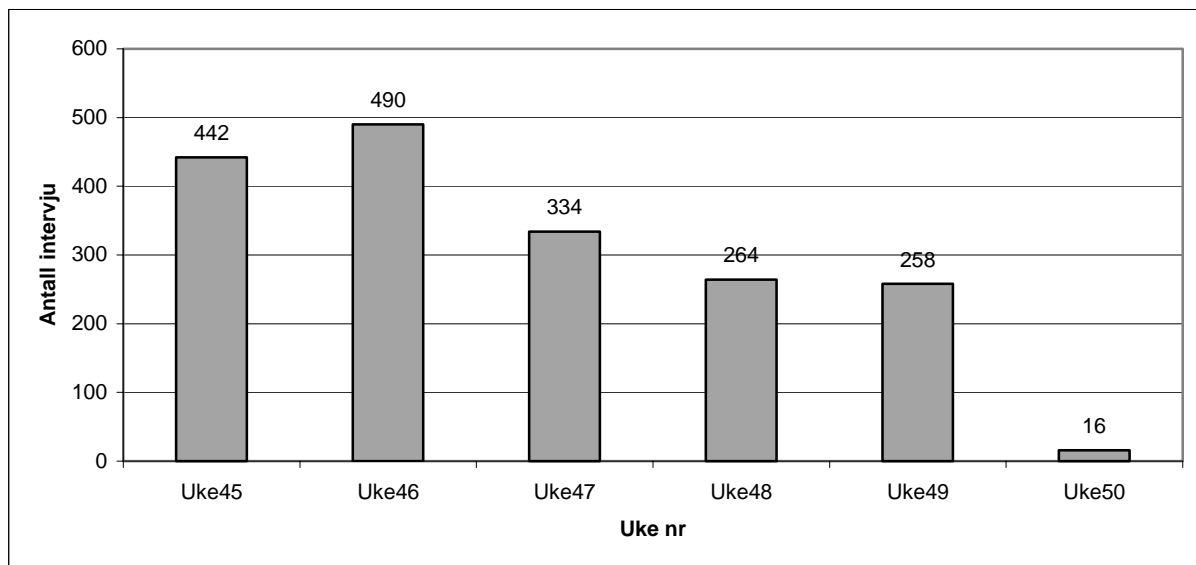
¹ BEBAS er den sentrale demografi-/befolkningsdatabasen i SSB. Den oppdateres flere ganger i måneden med opplysninger fra Det sentrale folkeregisteret.

² Utvalgsplanen er nærmere beskrevet i Hoel, T., Lie, J-A., og Opdahl, S. (1995): *Revisjon av SSBs utvalgsplan*. Statistisk sentralbyrå. Dokumentasjonsrapport.

Figur 1: Oversikt over svarinngangen

Figur 2: Antall intervju per uke

4 Frafall

Omnibusundersøkelsene er frivillige undersøkelser der det er opp til hver enkelt om man vil la seg intervju eller ikke. Dermed kan vi ikke forvente å få svar fra alle. For det første var 26 av de 2500 personene som ble trukket ut til å delta i Omnibus 4 enten døde eller bosatt i utlandet. Siden disse personene ikke tilhører populasjonen som undersøkelsen skal dekke, regnes de som avganger. Personer som går til avgang regner vi ikke med i bruttoutvalget (se tabell 2).

I tillegg var det også en del som ikke deltok i undersøkelsen. Dette kaller vi frafall i undersøkelsen. Det kan være mange årsaker til at enkelte ikke deltar, men vi har valgt å dele inn frafallet etter fire forskjellige årsaker. Den første er at noen av ulike grunner ikke ønsker å delta. Den andre årsaken er at noen er forhindret fra å delta. Det er også en del tilfeller der vi ikke lykkes med å komme i kontakt med vedkommende i løpet av feltperioden, og det grupperer vi under frafallsårsaken "ikke truffet". Til sist har vi en restkategori med "andre

årsaker". Totalt besto frafallet i denne undersøkelsen av 674 personer, eller 27,2 prosent av bruttoutvalget. Av frafallet tilhørte 537 personer hovedutvalget og 137 personer tilleggsutvalget. Dette utgjør henholdsvis 27,2 og 27,5 prosent av bruttoutvalgene.

Tabell 3a, 3b og 3c viser hvordan henholdsvis hele bruttoutvalget, hovedutvalget og delutvalget fordeler seg prosentvis på intervju og frafallsårsaker etter kjønn, alder og hvilken landsdel personene var bosatt i. Her ser vi at personer som ikke ønsket å delta i undersøkelsen utgjør den største delen av frafallet. Totalt for hele utvalget utgjør denne gruppen 58,8 prosent av frafallet. Dette utgjør igjen 16,0 prosent av bruttoutvalget. I hovedutvalget og delutvalget utgjør personer som ikke ønsket å delta henholdsvis 58,5 og 59,9 prosent av frafallet, og 15,9 og 16,5 prosent av bruttoutvalgene. Vi ser videre at den nest viktigste årsaken til frafall er at vi ikke lykkes i å komme i kontakt med respondenten i løpet av feltperioden. I denne undersøkelsen gjelder det for 7,2 prosent av bruttoutvalget, som igjen utgjør 26,6 prosent av frafallet. I hovedutvalget utgjør "Ikke truffet" 7,4 prosent av bruttoutvalget og 27,4 prosent av frafallet. Ser vi også på samme årsak i delutvalget utgjør det 6,4 prosent av bruttoutvalget og 23,4 prosent av frafallet.

Til slutt ser vi at frafall som skyldes at personen av ulike grunner var forhindret fra å delta, samt andre årsaker, utgjør til sammen 4,0 prosent av bruttoutvalget, noe som igjen tilsvarer 14,7 prosent av frafallet. Tilsvarende prosenter for hovedutvalget er 3,8 og 14,2, mens det for delutvalget er 4,6 og 16,8 prosent.

Tabell 3a: Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder og landsdel for hele utvalget. Prosent av bruttoutvalg

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke truffet	Annet frafall	Antall personer
I alt	100,0	72,8	16,0	2,8	7,2	1,2	2474
Kjønn							
Mann	100,0	71,7	16,0	2,0	9,0	1,3	1225
Kvinne	100,0	73,8	16,0	3,5	5,5	1,1	1249
Alder							
Under 25 år	100,0	72,4	14,4	1,1	10,1	2,0	355
25-44 år	100,0	70,8	15,9	2,5	9,7	1,1	941
45-66 år	100,0	76,2	15,9	1,9	4,9	1,2	844
67 år og over	100,0	70,1	18,3	7,5	3,3	0,9	334
Landsdel							
Akershus og Oslo	100,0	70,4	16,0	3,6	7,2	2,9	557
Hedmark og Oppland	100,0	72,8	17,3	3,5	6,4	0,0	202
Østlandet ellers	100,0	68,3	19,2	2,8	9,3	0,4	495
Agder og Rogaland	100,0	79,4	13,2	1,8	4,3	1,2	326
Vestlandet	100,0	74,2	14,9	3,1	7,3	0,5	422
Trøndelag	100,0	74,7	16,3	1,3	7,7	0,0	233
Nord-Norge	100,0	74,1	13,8	2,5	7,1	2,5	239

Tabell 3b: Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder og landsdel for hovedutvalget. Prosent av bruttoutvalg

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke truffet	Annet frafall	Antall personer
I alt	100,0	72,8	15,9	2,6	7,4	1,2	1976
Kjønn							
Mann	100,0	71,5	15,4	2,4	9,4	1,3	978
Kvinne	100,0	74,1	16,3	2,9	5,5	1,1	998
Alder							
Under 25 år	100,0	71,7	14,1	1,4	10,9	1,8	276
25-44 år	100,0	70,7	16,0	2,3	10,1	0,9	744
45-66 år	100,0	76,3	16,0	1,6	4,8	1,3	687
67 år og over	100,0	71,0	17,1	7,4	3,3	1,1	269
Landsdel							
Akershus og Oslo	100,0	71,4	15,1	3,7	6,6	3,2	437
Hedmark og Oppland	100,0	70,6	20,2	1,8	7,4	0,0	163
Østlandet ellers	100,0	68,1	19,4	2,9	9,3	0,2	408
Agder og Rogaland	100,0	79,4	13,1	1,6	5,2	0,8	252
Vestlandet	100,0	73,2	15,5	3,0	7,7	0,6	336
Trøndelag	100,0	75,5	14,6	1,6	8,3	0,0	192
Nord-Norge	100,0	76,1	12,2	2,1	6,9	2,7	188

Tabell 3c: Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder og landsdel for delutvalget. Prosent av bruttoutvalg

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke truffet	Annet frafall	Antall personer
I alt	100,0	72,5	16,5	3,4	6,4	1,2	498
Kjønn							
Mann	100,0	72,5	18,2	0,8	7,3	1,2	247
Kvinne	100,0	72,5	14,7	6,0	5,6	1,2	251
Alder							
Under 25 år	100,0	74,7	15,2	0,0	7,6	2,5	79
25-44 år	100,0	71,1	15,7	3,6	8,1	1,5	197
45-66 år	100,0	75,8	15,3	3,2	5,1	0,6	157
67 år og over	100,0	66,2	23,1	7,7	3,1	0,0	65
Landsdel							
Akershus og Oslo	100,0	66,7	19,2	3,3	9,2	1,7	120
Hedmark og Oppland	100,0	82,2	5,1	10,3	2,6	0,0	39
Østlandet ellers	100,0	69,0	18,4	2,3	9,2	1,1	87
Agder og Rogaland	100,0	79,7	13,5	2,7	1,4	2,7	74
Vestlandet	100,0	77,9	12,8	3,5	5,8	0,0	86
Trøndelag	100,0	70,7	24,4	0,0	4,9	0,0	41
Nord-Norge	100,0	66,7	19,6	3,9	7,8	2,0	51

I tabell 3a ser vi at svarprosenten blant kvinner er noe høyere enn blant menn, og at dette i hovedsak skyldes at det var en større andel av mennene vi ikke oppnådde kontakt med i løpet av feltperioden. Den samme tendensen finner vi i hovedutvalget (tabell 3b), mens i delutvalget er svarprosenten lik for begge kjønn (tabell 3c).

Ser vi på svarprosentene i de forskjellige aldersgruppene registrerer vi at den varierer noe mellom de ulike gruppene, men med jevnt over høyest svarprosent blant personer i alderen 45-66 år. I tidligere omnibusundersøkelser har det ofte vært merkbart lavere svarprosent blant de eldste. I denne undersøkelsen finner vi denne tendensen bare i delutvalget, der det var en relativt stor andel av de over 67 år som ikke ønsket å delta (tabell 3c). Ellers ser vi også en tendens til at det er vanskeligere å komme i kontakt med de yngste, mens de eldste i større grad enn andre er forhindret fra å delta.

Det er også visse forskjeller mellom landsdelene når det gjelder svarprosent og frafall når vi ser hele utvalget under ett (tabell 3a). Vi har en lavere svarprosent på Østlandet ellers (Østfold, Vestfold, Buskerud og Telemark) enn i resten av landet, mens Agder og Rogaland skiller seg ut med høy svarprosent. Årsaken til at noen landsdeler har lavere svarprosent enn andre ser ut til å være jevnt fordelt på de ulike frafallsårsakene. Ser vi på hoved- og delutvalget (tabell 3b og 3c) er tendensen lik, men med den forskjellen at Hedmark og Oppland skiller seg ut med høyest svarprosent og Akershus og Oslo med lavest svarprosent i delutvalget. I Hedmark og Oppland er fordelingen mellom frafallsårsakene også noe ulik de andre landsdelene, men må merke seg at det bare er snakk om 39 personer totalt.

5 Utvalgsskjevhet

Frafall kan føre til utvalgsskjevhet dersom fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte (nettoutvalget) enn blant alle dem som er trukket ut til undersøkelsen (bruttoutvalget). Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker. Det er spesielt vanskelig å oppdage dette dersom vi ikke kjenner den faktiske fordelingen av kjennemerket i bruttoutvalget. Akkurat dette er ofte tilfellet i undersøkelser som måler meninger og holdninger, som en del av spørsmålene i omnibusundersøkelsen gjør.

Vi kan også snakke om utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i bruttoutvalget enn i populasjonen som undersøkelsen skal si noe om. Slik utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkningen, hvor tilfeldigheter kan føre til at fordelingen av enkelte kjennemerker i utvalget ikke er helt lik fordelingen i populasjonen (utvalgsvarians). Faren for at slike skjevheter kan oppstå er nok større i små utvalg, som tilleggsutvalget i denne undersøkelsen. Fordelingen i bruttoutvalget for delutvalget indikerer imidlertid ikke utvalgsvarians av betydning. I denne undersøkelsen har vi fulgt normale rutiner for tilfeldig trekking av utvalg, og har heller ikke for øvrig noen indikasjoner på at det har oppstått betydelig utvalgsvarians.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte større oppmerksomhet til avvikene mellom nettoutvalget og bruttoutvalget enn mellom bruttoutvalget og populasjonen. Avvikene mellom bruttoutvalget og populasjonen skyldes tilfeldig utvalgsvarians, og en kan forvente at de personene som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut. Dersom en ønsker å presentere data for et tverrsnitt av det norske folk, vil grupper som er underrepresentert i bruttoutvalget veie for lite i de samlede resultatene. Innenfor hver gruppe vil personene som er trukket ut være representative for sin gruppe. Slike skjevheter er erfaringsmessig små, og vi vil derfor ikke gå nærmere inn på dette.

Når det gjelder sammenlikninger mellom nettoutvalget og bruttoutvalget har man alltid en risiko for at de personene i en befolkningsgruppe som faktisk har deltatt (nettoutvalget), skiller seg systematisk fra de personene som ikke har deltatt (frafallet). Hvis temaet en studerer (den avhengige variabelen) har en særlig sterk sammenheng med kjennetegn som er skjevt fordelt i utvalget, kan en vurdere å vekte datamaterialet for å minske effekten av skjevhetene. For at dette skal ha noen hensikt, bør imidlertid skjevhetene være betydelige. I de fleste tilfeller vil skjevhetene være for små til at vekting har noen hensikt.

Vurderingen av skjevheter i Omnibus 4 tar utgangspunkt i tabellene 4a, 4b og 4c. De tar for seg kjennemerkene kjønn, alder og landsdel, og ser på fordelingen i bruttoutvalget, nettoutvalget og blant frafallet for henholdsvis hele utvalget, hovedutvalget og delutvalget.

For de aktuelle kjennemerkene i hele utvalget er det små avvik mellom bruttoutvalg og nettoutvalg (tabell 4a). Det største avviket skyldes at personer i aldersgruppen 45-66 år er noe overrepresentert. Dette har selvfølgelig sammenheng med at vi hadde høy svarprosent i denne gruppen (se tabell 3a). Vi ser også at Østlandet ellers er noe underrepresentert mens Agder og Rogaland er noe overrepresentert i nettoutvalget. Ellers er det bare små avvik. De samme tendensene ser vi også i hovedutvalget (tabell 4b). I delutvalget skyldes det største avviket at Akershus og Oslo er noe underrepresentert, mens Agder og Rogaland samt Vestlandet er noe overrepresentert. I tillegg er også her personer i alderen 45-66 år sterkere representert i nettoutvalget enn i bruttoutvalget. Selv om vi her ser noen skjevheter, er ingen av disse større en 1,9 prosentpoeng. Slike skjevheter vil oftest være ubetydelige, og i de aller fleste tilfeller vil det ikke ha noen effekt å vekte for dem.

Tabell 4a: Bruttoutvalg, frafall, nettoutvalg og forskjell mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder og landsdel for hele utvalget. Prosent

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg	Netto-Brutto
Totalt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	49,5	51,5	48,8	-0,7
Kvinne	50,5	48,5	51,2	0,7
Alder				
Under 25 år	14,3	14,5	14,3	-0,1
25-44 år	38,0	40,8	37,0	-1,0
45-66 år	34,1	29,8	35,7	1,6
67 år og over	13,5	14,8	13,0	-0,5
Landsdel				
Akershus og Oslo	22,5	24,5	21,8	-0,7
Hedmark og Oppland	8,2	8,2	8,2	0,0
Østlandet ellers	20,0	23,3	18,8	-1,2
Agder og Rogaland	13,2	9,9	14,4	1,2
Vestlandet	17,1	16,2	17,4	0,3
Trøndelag	9,4	8,8	9,7	0,2
Nord-Norge	9,7	9,2	9,8	0,2
Antall personer	2474	674	1800	

Tabell 4b: Bruttoutvalg, frafall, nettoutvalg og forskjell mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder og landsdel for hovedutvalget. Prosent

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg	Netto-Brutto
Totalt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	49,5	52,0	48,6	-0,9
Kvinne	50,5	48,0	51,4	0,9
Alder				
Under 25 år	14,0	14,5	13,8	-0,2
25-44 år	37,7	40,6	36,6	-1,1
45-66 år	34,8	30,4	36,4	1,6
67 år og over	13,6	14,5	13,3	-0,3
Landsdel				
Akershus og Oslo	22,1	23,3	21,7	-0,4
Hedmark og Oppland	8,2	8,9	8,0	-0,3
Østlandet ellers	20,6	24,2	19,3	-1,3
Agder og Rogaland	12,8	9,7	13,9	1,1
Vestlandet	17,0	16,8	17,1	0,1
Trøndelag	9,7	8,8	10,1	0,4
Nord-Norge	9,5	8,4	9,9	0,4
Antall personer	1976	537	1439	

Tabell 4c: Bruttoutvalg, frafall, nettoutvalg og forskjell mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder og landsdel for delutvalget. Prosent

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg	Netto-Brutto
Totalt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	49,6	49,6	49,6	0,0
Kvinne	50,4	50,4	50,4	0,0
Alder				
Under 25 år	15,9	14,6	16,3	0,5
25-44 år	39,6	41,6	38,8	-0,8
45-66 år	31,5	27,7	33,0	1,4
67 år og over	13,1	16,1	11,9	-1,1
Landsdel				
Akershus og Oslo	24,1	29,2	22,2	-1,9
Hedmark og Oppland	7,8	5,1	8,9	1,0
Østlandet ellers	17,5	19,7	16,6	-0,8
Agder og Rogaland	14,9	10,9	16,3	1,5
Vestlandet	17,3	13,9	18,6	1,3
Trøndelag	8,2	8,8	8,0	-0,2
Nord-Norge	10,2	12,4	9,4	-0,8
Antall personer	498	137	361	

6 Utvalgsvarians

Resultater som bygger på opplysninger om et utvalg av den befolkningen som den enkelte undersøkelse dekker, vil alltid ha en viss usikkerhet knyttet til seg. Denne usikkerheten kalles utvalgsvarians. Når utvalget blir trukket etter reglene for tilfeldig utvalg, er det mulig å beregne hvor stor utvalgsvariansen kan ventes å bli.

Et hyppig brukt mål på usikkerheten i resultatet for et kjennemerke, er standardavviket til den observerte verdien av dette kjennemerket. Størrelsen på dette standardavviket avhenger av tallet på observasjoner i utvalget, måten utvalget er trukket på og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i befolkningen. Fordelingen i befolkningen kjenner vi ikke, men det er mulig å anslå standardavviket i utvalgsfordelingen ved hjelp av observasjonene i utvalget.

Det er ikke foretatt egne beregninger av slike anslag for denne undersøkelsen. Tabell 5 viser likevel størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser for et utvalg som er trukket etter SSBs utvalgsplan. Av tabellen går det fram at usikkerheten øker når antall observasjoner minker og når prosenttallet nærmer seg 50.

Tabell 5: Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser.

Antall observasjoner	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
25	5,4	7,5	8,9	10,0	10,8	11,5	11,9	12,2	12,5
50	3,8	5,2	6,2	7,0	7,6	8,0	8,3	8,6	8,7
100	2,7	3,7	4,4	4,9	5,3	5,6	5,9	6,0	6,2
200	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,1	4,3	4,3
300	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5
500	1,2	1,6	2,0	2,2	2,4	2,5	2,6	2,7	2,7
1000	0,8	1,2	1,4	1,5	1,7	1,8	1,8	1,9	1,9
1200	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	1,8
1500	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6
2000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4
2500	0,5	0,7	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de er konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M . Konfidensintervallet med grensene $(M-2S)$ og $(M+2S)$, vil med omtrent 95 prosent sannsynlighet inneholde den sanne verdien.

Følgende eksempel illustrerer hvordan en kan bruke tabell 5 for å finne konfidensintervaller: Anslaget på standardavviket til et observert prosenttall på 70 er 1,8 når antall observasjoner er 1000. Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensene $70 \pm 2 \times 1,8$. Det vil si at intervallet som strekker seg fra 66,4 til 73,6 prosent med 95 prosent sannsynlighet inneholder den tallstørrelsen en ville fått om hele befolkningen hadde vært med i undersøkelsen.

Konfidensintervall kan konstrueres for ulike sikkerhetsnivå. Et konfidensintervall med grensene $(M+S)$ og $(M-S)$ vil med 68 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne

verdi. Et konfidensintervall med grensene $(M+2,6S)$ og $(M-2,6S)$ vil med 99 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi.

Ofte er det ønskelig å sammenlikne prosenttall for flere grupper. Når to usikre tall sammenliknes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall. Standardavviket til forskjeller mellom to prosenttall er lik kvadratrotten av summen av kvadratene av standardavvikene til enkelttallene. Når en har anslag for standardavviket til slike forskjeller, kan en konstruere konfidensintervall for den sanne verdi på samme måte som beskrevet ovenfor.

7 PC-assistert intervjuing, innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidingen. Datainnsamlingen i denne undersøkelsen foregikk ved hjelp av PC. CAI-baserte undersøkelser (computer assisted interviewing) foregår på den måten at intervjuerne benytter PC under intervjuet, leser opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerer svarene direkte.

En viktig fordel med denne innsamlingsmetoden er at alle hopp i spørreskjemaet programmeres på forhånd, og vi kan dermed redusere faren for at intervjuerne stiller feil spørsmål til feil personer. Eksempler på forhåndsprogrammerte hopp i denne undersøkelsen er at personer som ikke røyker ble ledet forbi spørsmålene om røykevaner, men dersom de tidligere hadde røykt, fikk de spørsmål om tidligere røykevaner. På samme måte ble selvfølgelig personer som svarte at de ikke hadde vært på reiser eller ferier ledet forbi spørsmålene om selve reisen. Samtidig ligger det farer i det at hoppene programmeres på forhånd. Eventuelle feil i programmeringen blir gjennomgående, og kan føre til at spørsmål blir verdiløse.

En annen fordel med PC-assistert intervjuing, er mulighetene for å tilpasse ordlyden i spørsmålene avhengig av intervjuerpersonenes situasjon eller svar på tidligere spørsmål. Typisk bruk av slike tilpasninger er at det riktige ordet blir stående i spørsmålsformuleringene i stedet for at spørsmålene inneholder skråstreker (han/hun, du/dere, er/var, ektefelle/samboer). Dette gir intervjusituasjonen et mer personlig preg. Man kan også bruke informasjon fra tidligere svar direkte i teksten til noen av spørsmålene. I denne undersøkelsen har det blant annet blitt brukt i spørsmålet om hovedreisemål på feriereiser.

Endelig gir PC-assistert intervjuing mulighet for direkte kontroll av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. For hvert spørsmål er det lagt inn grenser for gyldige verdier. I tillegg er det bygget inn et omfattende feilmeldingssystem dersom intervjueren taster inn et svar som er inkonsistent i forhold til tidligere svar. Slike svarkontroller er lagt inn på to nivå. En del feilmeldinger er absolutte, og kan ikke overstyres. Dette kan brukes f.eks. ved aldersgrenser. Andre ganger legges det inn advarsler som intervjuerne kan velge å se bort fra. I denne undersøkelsen ble det blant annet lagt inn et relativt omfattende system med kontroller og advarsler i forbindelse med ferispørsmålene for å sikre at vi fikk med alle opplysninger og at det var konsistens mellom disse.

Alle disse sidene ved PC-assistert intervjuing fører til økt datakvalitet. Innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer blir langt mindre enn ved bruk av papirskjema. Vi

unngår registrering av ugyldige verdier og vi oppnår et redusert frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for hoppfeil reduseres.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tiden. I denne undersøkelsen spør vi blant annet om tidligere røykevaner og reiser og ferier som til dels kan ligge flere måneder tilbake i tid. Da må man regne med at enkelte kan ha problemer med å svare nøyaktig, og derfor gir noe omtrentlige svar. Innsamlingsfeil kan også skyldes at spørsmål blir misforstått. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar.

Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Intervjupersonene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva intervjupersonen oppfatter som sosialt ønskelig. Spørsmål om helse oppfattes ofte som ømtålige. Spørsmål om arbeid og stemmegivning kan også oppfattes som sensitiv informasjon. Spørsmål om arbeid og stemmegivning er en del av de faste bakgrunnsvariablene i Omnibus.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). Vi har kontrollert dataene fra denne undersøkelsen uten at vi har oppdaget feil som kan ha betydning for resultatene.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller, og det er klart at ikke alle feil oppdages. Dette er imidlertid en usikkerhet vi må leve med.

Oslo, oktober/november 2002

Saksbehandler: Tor Morten Normann (Tlf.: 800 83 028)

Seksjon for intervjuundersøkelser

B

Statistisk sentralbyrås omnibusundersøkelse - november/desember 2002

I løpet av de nærmeste ukene vil en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå ta kontakt med deg for be om et intervju. Bakgrunnen er at du er en av 2000 personer som er trukket ut til å delta i Statistisk sentralbyrås omnibusundersøkelse. Dette er en intervjuundersøkelse som er satt sammen av mange forskjellige tema på vegne av flere oppdragsgivere. Formålet med undersøkelsen er å utarbeide statistikk som beskriver ulike sider ved det norske samfunnet. Resultatene skal brukes i informasjonsarbeid, forskning og samfunnsplanlegging. De viktigste temaene denne gangen er reiser, røykevaner og arbeidsforhold

Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen, men vi håper at flest mulig vil være med slik at resultatene blir så riktig som mulig. Trekkingen er gjort slik at personene i utvalget skal gi et bilde av den voksne befolkningen i Norge. **Vi kan ikke erstatte deg med en annen.**

Datatilsynet har godkjent undersøkelsen og personopplysninger vil bli behandlet etter lovbestemte regler. **Intervjuerne og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt.** For å gjøre intervjuet kortere, vil vi hente inn opplysninger om utdanning og fødselshistorie fra vårt utdanningsregister og Det sentrale folkeregisteret. Vi vil aldri offentliggjøre eller videreformidle opplysninger om hva den enkelte har svart. Innen ett år vil opplysningene bli anonymisert, slik at den enkelte ikke kan identifiseres. Intervjueren som ringer, kan fortelle deg hvordan du får bekreftet at vedkommende arbeider for Statistisk sentralbyrå.

Alle som deltar vil være med i trekningen av 5 gavekort på kr 1.000,-. Dersom du har noen spørsmål, kan du gjerne ringe grønt nummer 800 83 028, eller sende en e-post til tmn@ssb.no.

Med vennlig hilsen

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, oktober/november 2002

Sakshandsamar: Tor Morten Normann (Tlf.: 800 83 028)

Seksjon for intervjuundersøkingar

N

Statistisk sentralbyrå si omnibusundersøking - november/desember 2002

I løpet av dei næraste vekene vil ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå ta kontakt med deg for be om eit intervju. Bakgrunnen er at du er ein av 2000 personar som er trekte ut til å vere med i Statistisk sentralbyrå si omnibusundersøking. Dette er ei intervjuundersøking som er sett saman av mange ulike tema på vegner av fleire oppdragsgivarar. Føremålet med undersøkinga er å lage statistikk som skildrar ulike sider ved det norske samfunnet. Resultata skal nyttast i informasjonsarbeid, forskning og samfunnsplanlegging. Dei viktigaste emna denne gongen reiser, røykevanar og arbeidstilhøve.

Du står fritt om du vil vere med, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga, men vi vonar at flest mogleg blir med slik at resultata blir så rette som råd er. Trekkinga er gjort slik at personane i utvalet skal gi eit bilete av dei vaksne i Noreg. **Vi kan ikkje erstatte deg med ein annan person.**

Datatilsynet har godkjent undersøkinga og personopplysningar vil bli handsama etter lovbundne reglar. **Intervjuarane og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt.** For å gjere intervjuet kortare, vil vi hente inn opplysningar om utdanning og fødselshistorie frå vårt utdanningsregister og Det sentrale folkeregisteret. Vi vil aldri offentleggjere eller vidareformidle opplysningar om kva den enkelte har svart. Innan eitt år vert opplysningane anonymiserte, slik at den enkelte ikkje kan identifiserast. Intervjuaren som ringjer, kan fortelje deg korleis du får stadfesta at vedkomande arbeider for Statistisk sentralbyrå.

Alle som er med vil vere med i trekkinga av 5 gåvekort på kr. 1 000,-. Dersom du har spørsmål, kan du gjerne ringje grønt nummer 800 83 028, eller sende ein e-post til tmn@ssb.no.

Med venleg helsing

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, oktober/november 2002

Saksbehandler: Tor Morten Normann (Tlf.: 800 83 028)

Seksjon for intervjuundersøkelser

BF

Statistisk sentralbyrås omnibusundersøkelse - november/desember 2002

Statistisk sentralbyrå gjennomfører noen ganger i året intervjuundersøkelser som er satt sammen av mange forskjellige tema på vegne av flere oppdragsgivere. Dette kalles omnibusundersøkelser. Formålet med undersøkelsene er å utarbeide statistikk som beskriver ulike sider ved det norske samfunnet. Resultatene skal brukes i informasjonsarbeid, forskning og samfunnsplanlegging. De viktigste temaene denne gangen er reiser, røykevaner og arbeidsforhold.

Til undersøkelsen er det trukket et utvalg på 2000 personer fra hele landet i alderen 16-79 år. Det er frivillig å delta, og man kan når som helst trekke seg fra undersøkelsen, men vi håper flest mulig vil være med slik at resultatene blir så riktig som mulig. **Til informasjon har en datter eller sønn under 18 år i din husholdning kommet med i utvalget denne gangen. Hun/han får eget brev om undersøkelsen.** I løpet av de nærmeste ukene vil en av våre intervjuere ta kontakt for å be om et intervju.

Datatilsynet har godkjent undersøkelsen og personopplysninger vil bli behandlet etter lovbestemte regler. **Intervjuerne og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt.** For å gjøre intervjuet kortere, vil vi hente inn opplysninger om utdanning og fødselshistorie fra vårt utdanningsregister og Det sentrale folkeregisteret. Det vil ikke bli offentliggjort eller videreformidlet opplysninger om enkeltpersoner. Innen ett år vil opplysningene bli anonymisert, slik at den enkelte ikke kan identifiseres. Intervjueren som ringer, kan fortelle hvordan dere skal gå fram dersom dere ønsker å få bekreftet at vedkommende arbeider for Statistisk sentralbyrå.

Dersom dere har noen spørsmål, kan dere gjerne ringe gratis på telefon 800 83 028, eller sende en e-post til tmn@ssb.no.

Vi håper din datter/sønn vil delta.

Med vennlig hilsen

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, oktober/november 2002

Sakshandsamar: Tor Morten Normann (Tlf.: 800 83 028)

Seksjon for intervjuundersøkingar

NF

Statistisk sentralbyrå si omnibusundersøking - november/desember 2002

Statistisk sentralbyrå gjennomfører nokre gonger i året intervjuundersøkingar som er sette saman av mange ulike tema på vegner av fleire oppdragsgivarar. Dette blir kalla omnibusundersøkingar. Føremålet med undersøkingane er å lage statistikk som skildrar ulike sider ved det norske samfunnet. Resultata skal nyttast i informasjonsarbeid, forskning og samfunnsplanlegging. Dei viktigaste emna denne gongen er reiser, røykevanar og arbeidstilhøve.

Til undersøkinga er det trekt eit utval frå heile landet på 2000 personar i alderen 16-79 år. Ein står fritt til å delta i undersøkinga, og ein kan når som helst trekkje seg frå undersøkinga, men vi vonar flest mogleg vil vere med slik at resultata blir så rette som råd er. **Til informasjon har ei dotter eller ein son under 18 år i ditt hushald kome med i utvalet denne gongen. Ho/han får eige brev om undersøkinga.** I løpet av dei komande vekene vil ein av intervjuarane våre ta kontakt for å be om eit intervju.

Datatilsynet har godkjent undersøkinga og personopplysningar vil bli handsama etter lovbundne reglar. **Intervjuarane og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt.** For å gjere intervjuet kortare, vil vi hente inn opplysningar om utdanning og fødselshistorie frå utdanningsregister vårt og Det sentrale folkeregisteret. Vi vil ikkje offentleggjere eller vidareformidle opplysningar om enkeltpersonar. Innan eitt år vert opplysningane anonymiserte, slik at den enkelte ikkje kan identifiserast. Intervjuaren som ringjer kan fortelje korleis de skal gå fram om de ønskjer å få stadfesta at vedkomande arbeider for Statistisk sentralbyrå.

Dersom de har spørsmål, kan de gjerne ringje grønt nummer 800 83 028, eller sende ein e-post til tmn@ssb.no.

Vi voner di dotter/din son vil delta.

Med venleg helsing

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, oktober/november 2002
Saksbehandler: Tor Morten Normann (Tlf.: 800 83 028)
Seksjon for intervjuundersøkelser

B

Undersøkelse om reiser og ferieturer

I løpet av de nærmeste ukene vil en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå ta kontakt med deg for be om et intervju. Bakgrunnen er at du er en av 2500 personer som er trukket ut til å delta i en undersøkelse om reiser og ferieturer. Formålet med undersøkelsen er å utarbeide statistikk som beskriver nordmenns reisevaner både når det gjelder korte turer og lengre ferier. Resultatene skal brukes i informasjonsarbeid, forskning og samfunnsplanlegging.

Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen, men vi håper at flest mulig vil være med slik at resultatene blir så riktig som mulig. Trekkingen er gjort slik at personene i utvalget skal gi et bilde av den voksne befolkningen i Norge. **Vi kan ikke erstatte deg med en annen.**

Datatilsynet har godkjent undersøkelsen og personopplysninger vil bli behandlet etter lovbestemte regler. **Intervjuerne og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt.** For å gjøre intervjuet kortere, vil vi hente inn opplysninger om utdanning fra vårt utdanningsregister. Vi vil aldri offentliggjøre eller videreformidle opplysninger om hva den enkelte har svart. Innen ett år vil opplysningene bli anonymisert, slik at den enkelte ikke kan identifiseres. Intervjueren som ringer, kan fortelle deg hvordan du får bekreftet at vedkommende arbeider for Statistisk sentralbyrå.

Dersom du har noen spørsmål, kan du gjerne ringe grønt nummer 800 83 028, eller sende en e-post til tmn@ssb.no.

Med vennlig hilsen

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, oktober/november 2002

Sakshandsamar: Tor Morten Normann (Tlf.: 800 83 028)

Seksjon for intervjuundersøkingar

N

Statistisk sentralbyrå si omnibusundersøking - november/desember 2002

I løpet av dei næraste vekene vil ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå ta kontakt med deg for be om eit intervju. Bakgrunnen er at du er ein av 2500 personar som er trekte ut til å vere med i ei undersøking om reiser og ferieturar. Føremålet med undersøkinga er å lage statistikk som skildrar nordmenn sine reisevanar både når det gjeld kortare turar og lengre feriar. Resultata skal nyttast i informasjonsarbeid, forskning og samfunnsplanlegging.

Du står fritt om du vil vere med, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga, men vi vonar at flest mogleg blir med slik at resultata blir så rette som råd er. Trekkinga er gjort slik at personane i utvalet skal gi eit bilete av dei vaksne i Noreg. **Vi kan ikkje erstatte deg med ein annan person.**

Datatilsynet har godkjent undersøkinga og personopplysningar vil bli handsama etter lovbundne reglar. **Intervjuarane og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt.** For å gjere intervjuet kortare, vil vi hente inn opplysningar om utdanning frå utdanningsregisteret vårt. Vi vil aldri offentliggjere eller vidareformidle opplysningar om kva den enkelte har svart. Innan eitt år vert opplysningane anonymiserte, slik at den enkelte ikkje kan identifiserast. Intervjuaren som ringjer, kan fortelje deg korleis du får stadfesta at vedkomande arbeider for Statistisk sentralbyrå.

Dersom du har spørsmål, kan du gjerne ringje grønt nummer 800 83 028, eller sende ein e-post til tmn@ssb.no.

Med venleg helsing

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, oktober/november 2002
Saksbehandler: Tor Morten Normann (Tlf.: 800 83 028)
Seksjon for intervjuundersøkelser

BF

Undersøkelse om reiser og ferieturer

Statistisk sentralbyrå gjennomfører nå en undersøkelse om reiser og ferieturer. Formålet med undersøkelsene er å utarbeide statistikk som beskriver nordmenns reisevaner både når det gjelder korte turer og lengre ferier. Resultatene skal brukes i informasjonsarbeid, forskning og samfunnsplanlegging.

Til undersøkelsen er det trukket et utvalg på 2500 personer i alderen 16-79 år fra hele landet. Det er frivillig å delta, og man kan når som helst trekke seg fra undersøkelsen, men vi håper flest mulig vil være med slik at resultatene blir så riktig som mulig. **Til informasjon har en datter eller sønn under 18 år i din husholdning kommet med i utvalget denne gangen. Hun/han får eget brev om undersøkelsen.** I løpet av de nærmeste ukene vil en av våre intervjuere ta kontakt for å be om et intervju.

Datatilsynet har godkjent undersøkelsen og personopplysninger vil bli behandlet etter lovbestemte regler. **Intervjuerne og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt.** For å gjøre intervjuet kortere, vil vi hente inn opplysninger om utdanning fra vårt utdanningsregister. Det vil ikke bli offentliggjort eller videreformidlet opplysninger om enkeltpersoner. Innen ett år vil opplysningene bli anonymisert, slik at den enkelte ikke kan identifiseres. Intervjueren som ringer, kan fortelle hvordan dere skal gå fram dersom dere ønsker å få bekreftet at vedkommende arbeider for Statistisk sentralbyrå.

Dersom dere har noen spørsmål, kan dere gjerne ringe gratis på telefon 800 83 028, eller sende en e-post til tmn@ssb.no.

Vi håper din datter/sønn vil delta.

Med vennlig hilsen

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, oktober/november 2002

Sakshandsamar: Tor Morten Normann (Tlf.: 800 83 028)

Seksjon for intervjuundersøkingar

NF

Undersøking om reiser og ferieturar

Statistisk sentralbyrå gjennomfører no ei undersøking om reiser og ferieturar. Føremålet med undersøkingane er å lage statistikk som skildrar nordmenn sine reisevanar både når det gjeld korte turar og lengre feriar. Resultata skal nyttast i informasjonsarbeid, forskning og samfunnsplanlegging.

Til undersøkinga er det trekt eit utval frå heile landet på 2500 personar i alderen 16-79 år. Ein står fritt til å delta i undersøkinga, og ein kan når som helst trekkje seg frå undersøkinga, men vi vonar flest mogleg vil vere med slik at resultata blir så rette som råd er. **Til informasjon har ei dotter eller ein son under 18 år i ditt hushald kome med i utvalet denne gongen. Ho/han får eige brev om undersøkinga.** I løpet av dei komande vekene vil ein av intervjuarane våre ta kontakt for å be om eit intervju.

Datatilsynet har godkjent undersøkinga og personopplysningar vil bli handsama etter lovbundne reglar. **Intervjuarane og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt.** For å gjere intervjuet kortare, vil vi hente inn opplysningar om utdanning frå utdanningsregisteret vårt. Vi vil ikkje offentleggjere eller vidareformidle opplysningar om enkeltpersonar. Innan eitt år vert opplysningane anonymiserte, slik at den enkelte ikkje kan identifiserast. Intervjuaren som ringjer kan fortelje korleis de skal gå fram om de ønskjer å få stadfesta at vedkomande arbeider for Statistisk sentralbyrå.

Dersom de har spørsmål, kan de gjerne ringje grønt nummer 800 83 028, eller sende ein e-post til tmn@ssb.no.

Vi voner di dotter/din son vil delta.

Med venleg helsing

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå er Norges sentrale organ for utarbeiding og spredning av statistikk. Gjennom innsamling og formidling av statistikk og analyser, bidrar Statistisk sentralbyrå til at offentlig planlegging, samfunnsstyring og forskning er basert på et best mulig faktagrunnlag. Vi gjennomfører faste intervjuundersøkelser om levekår, forbruk, arbeidskraft og tidsbruk.

Seksjon for intervjuundersøkelser

Seksjon for intervjuundersøkelser er ansvarlig for gjennomføringen av Statistisk sentralbyrås intervjuundersøkelser. Vi gjennomfører også enkeltoppdrag for forvaltning, forskning, organisasjoner og bedrifter. Datainnsamlingen foregår ved hjelp av besøksintervju, telefonintervju eller skjema som sendes i posten.

Statistisk sentralbyrå
Seksjon for intervjuundersøkelser
Kongens gate 7
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

<http://www.ssb.no>

Telefon: 21 09 46 67

Telefaks: 21 09 49 89

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Statistics Norway

**Bli med i
Statistisk sentralbyrås
omnibus-
undersøkelse**

Omnibusundersøkelse - hva er det?

En omnibusundersøkelse er et slags «spleiselag». Forskjellige samfunnsinstitusjoner går sammen om å betale for en intervjuundersøkelse som Statistisk sentralbyrå gjennomfører. De vanligste kundene er forsknings- og utredningsinstitutter, departementer og andre forvaltnings-organer. Statistisk sentralbyrå har også selv med spørsmål i undersøkelsene.

Statistisk sentralbyrå skal samle inn statistikk som samfunnet har bruk for. Vi vurderer derfor hvilke spørsmål som passer og hvilke som ikke passer i omnibusundersøkelsen. Statistikk er tabeller og figurer som forteller noe om samfunnet. Statistisk sentralbyrå har ansvaret for at resultatene blir brukt på denne måten. Alle opplysninger vi samler inn blir behandlet etter lovbestemte regler, og det vil aldri bli kjent hva enkeltpersoner har svart.

Hva skal undersøkelsen brukes til?

Omnibusundersøkelsene gjennomføres flere ganger i året. Flere av spørsmålene har blitt stilt i mange år. På den måten kan vi studere utviklingen over tid. Her er noen eksempler på resultater basert på tidligere omnibusundersøkelser hentet fra Statistisk årbok 2001:

- Andelen dagligrykere var 31,9 prosent i 2000, i 1973 var den 41,8 prosent.
- I løpet av 1999 gjennomførte nordmenn i alderen 16-79 år om lag 23,3 millioner reiser med minst én overnatting. Kvinner reiser mest på feriereiser, mens menn drar mest på yrkesreiser.
- 88 prosent var positive til utviklingshjelp i 1999, kvinner og unge var mest positive. I 1974 var 73 prosent positive.

Hvorfor ber vi akkurat deg om å være med?

Vi kan ikke intervju hele Norges befolkning, derfor har vi helt tilfeldig trukket ut 2000 personer fra Statistisk sentralbyrås utvalgsregister. Du er en av dem som ble trukket ut. Alle typer mennesker fra alle deler av landet er med. På den måten gir utvalget et bilde av den voksne befolkningen i Norge, nesten et lite "mini-Norge". Det er bare de som er trukket ut som har anledning til å være med.

Vi kan ikke erstatte deg med en annen. Dersom vi skulle gjøre det, måtte vi finne fram til en person som er helt lik deg på alle områder.

Det er viktig at alle forskjellige folk er med.

Vi vet av erfaring at folk som har det travelt eller som er skeptiske til hva statistikk kan brukes til, ofte sier at de ikke kan eller vil delta i undersøkelsene våre.

Det er frivillig å delta og vi respekterer selvsagt at noen sier nei. Men dersom mange av de som ikke synes de har tid faller fra, vil statistikken ikke beskrive travle menneskers dagligliv. Dersom de som har det vanskelig ikke blir med, vil statistikken gi inntrykk av at folks levekår er bedre enn hva de i virkeligheten er. Vi håper derfor at alle som har anledning, vil være med.

Alle som deltar er med i trekningen av 5 gavekort på kr 1 000,-.

Vi håper du vil svare - da teller du med!

Ferier (minst 4 overnattinger) siste 12 måneder - Reiser i perioden 1. august til 31. oktober

November 2001						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
		1	2	3	4	
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Desember 2001						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
			1	2		
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Januar 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Februar 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

Mars 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

April 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Mai 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
1	2	3	4	5		
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Juni 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Juli 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

August 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
1	2	3	4			
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

September 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

Oktober 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Ferier (minst 4 overnattinger) siste 12 måneder

November 2001						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Desember 2001						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Januar 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Februar 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

Mars 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

April 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Mai 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Juni 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Juli 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

August 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

September 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

Oktober 2002						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Omnibusundersøkelsen

november / desember 2002

Produktnummer 1124

Instruks

Orientering og veiledning for intervjuere

INNHold

Orientering om undersøkelsen.....	2
Oppdragsgivere og tema i omnibus 2002-4:	2
Hva handler denne omnibusundersøkelsen om?	2
Gjennomføring av undersøkelsen.....	3
Utvalg	3
Innsamlingsmetode: Telefon	3
Intervjtid	3
Innsamlingsperiode	3
IO-brev	3
Forberedelsestid	3
Frafall og avgang.....	3
Innledningsteksten.....	4
Enkeltspørsmål.....	5
RØYKEVANER	5
FERIETURER OG ANDRE REISER	5
ARBEID	7
HUSHOLDNING.....	8
INNTEKT.....	8

Intervjuerkontakt:	Kari Grøholt	21 09 46 65
Programmering:	Anne Brynildsen	21 09 44 76
Utvalgstrekkning:	Thore Nafstad-Bakke	21 09 49 80
Planlegger:	Tor Morten Normann	21 09 44 68

Orientering om undersøkelsen

Omnibus betyr "buss for alle", så her samler vi flere tema fra ulike oppdragsgivere i én undersøkelse. Omnibussen er et tilbud til oppdragsgivere som vil gjennomføre mindre undersøkelser innenfor rammene av et større, strukturert opplegg, uten å bekoste en egen undersøkelse. Omnibusene består av et sett med faste bakgrunnsspørsmål i tillegg til de spørsmålene som oppdragsgiverne betaler for. Dette er den fjerde og siste av fire omnibusrunder i 2002.

Oppdragsgivere er vanligvis ulike forskningsinstitusjoner og offentlige instanser. Det er vanskelig å si noe presist om formålet med undersøkelsen fordi den omfatter flere tema, men resultatene skal gi informasjon som er nyttig for myndigheter og andre som skal planlegge og utforme nye tiltak. I tillegg vil resultatene bli brukt i våre egne publikasjoner, i forskning og undervisning. Omnibusundersøkelsene danner f.eks. grunnlag for flere tabeller i Statistisk årbok (2002), bl.a. røykevaner (Tabell 104-105-106-107), reisevaner (Tabell 17-18) og holdninger til utviklingshjelp (Tabell 591).

Oppdragsgivere og tema i omnibus 2002-4:

- Sosial og helsedirektoratet, avdeling tobakk: Røykevaner
- SSB, Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk: Reisevaner og ferieturer
- SSB, Seksjon for demografi og levekårsforskning: Familieforhold og samboerstatistikk

Hva handler denne omnibusundersøkelsen om?

Sosial og helsedirektoratet, avdeling tobakk (tidligere Statens Tobakkskaderåd) ønsker å finne ut hvordan røykevanene til den norske befolkning utvikler seg over tid. Ved å stille de samme spørsmålene hvert år kan det si noe om hvorvidt røykevanene til nordmenn forandrer seg eller holder seg stabile fra år til år. I fjerde kvartal stiller vi nå som vanlig ganske mange spørsmål om røyking og røykevaner. I SSB har vi kartlagt folks røykevaner siden 1973.

Seksjon for samferdsel- og reiselivsstatistikk kartlegger hvordan reise- og feriemønsteret til nordmenn utvikler seg fra år til år. Vi kan gjennom denne statistikken si noe om hvor mye nordmenn overnatter borte fra hjemmet, hvor de reiser og hvor mye penger som går med til reising i den norske befolkning. Dette er viktige tall for alle i reiselivsbransjen.

Seksjon for demografi og levekårsforskning forsøker å danne seg et bilde av hvordan familieforholdene er. Samboerstatistikk lages det på bakgrunn av hver omnibusrunde.

Flere av bakgrunnsspørsmålene kan også brukes for å motivere folk til å delta. Vi har flere spørsmål om arbeidslivet som kan være interessant for mange. Vi har også spørsmål om politiske preferanser og organisasjonsmedlemskap.

Gjennomføring av undersøkelsen

Utvalg

Til omnibusundersøkelsen er det trukket et hovedutvalg på 2000 personer i alderen 16 - 79 år per 31.12.02. I tillegg er det trukket et tilleggsutvalg på 500 personer i samme aldersgruppe. Det vil si at noen IO er bare 15 år. Tilleggsetvalget får kun de vanlige bakgrunnsspørsmålene samt spørsmål om feriereiser.

Innsamlingsmetode: Telefon

På grunn av at intervjutiden i denne omnibusrunden er relativt kort skal denne undersøkelsen skal gå som telefonintervju. Dere skal likevel foreta besøksintervju dersom IO ikke har telefon, eller det er nødvendig for å unngå frafall. Hvis dere i enkelte tilfeller er i tvil om det er riktig å foreta besøk, så ta kontakt med intervjukontakt eller planlegger.

Intervjutid

Intervjutiden er beregnet til 29 minutter i gjennomsnitt for hovedutvalget og 17 minutter i gjennomsnitt for tilleggsetvalget. Men det er variasjoner avhengig av hva man svarer på spørsmål om ferier og på reiser siste 3 måneder og på om man er i arbeid.

Innsamlingsperiode

Datainnsamlingen foregår fra 4. november til 6. desember. Det er veldig viktig at dere starter med en gang slik at dere har best mulig tid til å treffe IO, og kan komme i gang med å lage avtaler så tidlig som mulig. Vent ikke med å starte til der er to uker igjen av feltperioden! Julestria melder seg før man venter det, så det lønner seg så absolutt å være ute i god tid.

IO-brev

Sammen med IO-brevet har vi sendt ut et skjema der IO kan skrive inn reiser på forhånd, slik at det fungerer som hjelp under reisespørsmålene. Meningen er at IO kan forberede seg på disse spørsmålene slik at intervjuet går lettere. Til tilleggsetvalget har vi sendt en kalender som de kan bruke nå dere spør om ferier siste 12 måneder. Til hovedutvalget har vi også sendt en brosjyre med litt mer informasjon om undersøkelsen.

Forberedelsestid

Det er avsatt 1,5 time til instrukslesing og prøveintervju. Godtgjørelsen påføres av kontoret.

Frafall og avgang

I frafalls- og avgangsregistreringen er det viktig at dere kjenner forskjellen på **frafall** og **avgang**. Avgang skal bare brukes dersom IO er død eller har flyttet til utlandet for mer enn seks måneder. For alle andre grunner til at IO ikke deltar, skal dere velge kode 3 for frafall og deretter velge riktig frafallsårsak. I Omnibusundersøkelsene hører institusjonsbeboere med i utvalget. Hvis de av ulike årsaker ikke deltar, må dere finne en passende frafallsårsak. (Det er egne koder dersom IO skal overføres til en annen intervjuer).

Her er kodene som gjelder under frafall, avgang og overføringer:

Frafall (alternativ 3 i Innled):

- 11 - IO har ikke tid nå
- 12 - IO ønsker ikke å delta
- 13 - IO deltar ikke av prinsipp
- 14 - Andre nekter for IO

- 21 - Kortvarig sykdom
- 22 - Langvarig sykdom
- 23 - Sykdom / dødsfall i IOs familie, annen uforutsett hendelse
- 24 - Språkproblemer

- 31 - Midlertidig fravær pga. skolegang/arbeid
- 32 - Midlertidig fravær pga. ferie e.l.
- 33 - Finner ikke adressen/boligen
- 34 - Ikke telefon / for kostbart, for langt å reise
- 35 - IO ikke å treffe av andre årsaker (spesifiser)

- 41 - Andre frafallsgrunner

Avgang (alternativ 4 i Innled):

- 91 - IO død
- 92 - Bosatt i utlandet minst 6 mnd.

Overføring (alternativ 2 i Innled):

- 80 - IO flyttet til annet område
- 81 - Kjenner IO
- 82 - Intervjuer kapasitetsproblemer, sykdom e.l.

For en del **overføringer** og **frafall** må dere besvare et ekstra spørsmål om hvordan du har forsøkt å spore opp IO. Hensikten med dette er at intervjuere som overtar IO skal få vite hva som er gjort, slik at arbeidet deres blir lettere. Det skal alltid gis informasjon i feltet "**SpsOppflg.**". Informasjonen skal være slik at den kan hjelpe de som skal drive oppfølging. Bruk stikkord. Dersom IO er midlertidig fraværende, bør det gis opplysning om at IO kan kontaktes senere, og helst når, med tanke på evt. oppfølging etter intervjuperioden.

Både IO som bor utenlands i forbindelse med arbeid eller skolegang ut over 6 måneder, og permanent utflyttede skal registreres som avgang med kode 92.

Innledningsteksten

Det er ikke lagt inn noen ferdig formulert innledningstekst, da vi mener dere kan stå fritt i forhold til hvordan dere gjør avtaler med IO. Som vanlig gjelder det at dere henviser til IO-brevet.

Det er viktig at IO har forståelse for hvordan intervjuet skal foregå. Ved oppstart av intervjuet, kan du gjerne bruke dette avsnittet:

«...Først vil jeg gjerne si noe om intervjumetoden vi bruker. Spørsmålene jeg skal stille, kommer fram på pc-en. Det er viktig at alle som er med i undersøkelsen får de samme spørsmålene stilt på samme måte. Vi må gjøre det slik for å kunne sammenligne de svarene vi får. Denne undersøkelsen inneholder spørsmål om flere ulike tema. Det er vanskelig å lage spørsmål som passer like godt for alle. Men jeg er takknemlig hvis du vil svare så godt du kan, selv om det skulle komme et spørsmål som du ikke synes passer så godt.»

Enkeltspørsmål

Vær restriktiv med å bruke kategoriene "vet ikke" og "nekter" hvis de ikke spesielt står i spørsmålsteksten. Prøve alltid å få IO til å gi et annet svar. Når IO likevel svarer "vet ikke" eller nekter å svare, pass da på at du bruker riktig tast - "F8" for "vet ikke" og "F9" for "nekting", eller spørsmålstegnknapp og utropstegnknapp i verktøylinja.

RØYKEVANER

Tob7c, Tob17c - Zyban

Zyban er et reseptbelagt anti-depressiva middel som iblant kalles "røykepillen"

Tob17a - røykeslutt

Noen beregninger som kan være til hjelp:

1 mnd = 4 uker (eg. 4,3)	1 år = 52 uker
2 mnd = 9 uker	2 år = 104 uker
3 mnd = 13 uker	3 år = 156 uker
6 mnd = 26 uker	

Tob23c1-9

(Spørsmålene følger etter arbeidsspørsmålene) Her er det ikke gitt noen tidsavgrensning for når bedriften skal ha iverksatt disse tiltakene. Vi er interessert i IO kjenner til eller husker om bedriften noen gang har iverksatt slike tiltak.

FERIETURER OG ANDRE REISER

Fer1 - Ta bare med reiser som startet i denne perioden. Vis gjerne til kalenderen for å hjelpe IO i å tidfeste ferieturene.

Fer2a - Dersom IO ikke kan huske nøyaktig dato, men bare måned for når reisen startet, be om et anslag. Sier IO starten av måneden registreres den **5.**, sier IO midten av måneden brukes den **15.**, og sier IO slutten av måneden brukes den **25.** Dersom IO har problemer med å huske nøyaktig dato er det bedre å registrere omtrentlige datoer enn ingen dato i det hele tatt.

Fer2d - Det kan være vanskelig å avgrense hvem som skal regnes som reisefølge, men som hovedregel gjelder at vedkommende må tilhøre det opprinnelige reisefølget, uavhengig av reisemåte, og tilbrakt mer enn halvparten av tiden sammen med IO. Personer som IO har truffet på reisen skal ikke regnes med.

Fer2e1. Hva som er viktige deler av turen har oftest sammenheng med formålet med ferien. Dersom man har forhåndsbestilt noe som samsvarer med feriens formål, skal dette markeres. Dersom formålet for eksempel er å reise som ryggsekkтуриist skal det krysses av for "ordnet underveis", selv om IO kan ha kjøpt en dyr flybillett på forhånd. Hvis IO ikke kan svare ut fra formål, bruker vi det dyreste elementet i turen som grunnlag. Dersom dette ble bestilt på forhånd, skal det markeres for forhåndsbestilling. Et eksempel her er dersom IO bestilte reise på forhånd, men ordnet overnatting underveis. Da skal det som var dyrest avgjøre hvilket svar som gis.

Fer2F1 - Overnattingssted på ferietur - Hvert overnattingssted skal enten ha en kode for overnattingssted i Norge, eller for overnattingssted i utlandet. For hvert overnattingssted i Norge skal det kodes **så nøyaktig som mulig**. Blaise vil be deg om å skrive inn det nøyaktige stedet IO overnattet.

Det vil så komme opp en liste i Blaise over ulike steder i Norge som passer til stedet du har skrevet inn, hvis det er flere steder enn ett. Bak de ulike stedene står det koder. Når du har funnet det riktige stedet skal du skrive inn koden. "På reise mellom flere steder" skal bare brukes dersom man overnatter på selve reisen (nattog o.l.)

For overnattingssteder i utlandet skal dere skrive inn landet i tillegg til å velge riktig kode, det skal altså ikke spesifiseres på sted som reisemål i Norge. NB! Hvis IO er på reise mellom Norge og utlandet og overnatter slik - for eksempel på Kiel-ferga - er det viktig at man merker av for utlandet og ikke Norge når man skal spesifisere land. I kodene under utlandet finnes kode 23 - "på reise mellom Norge og utlandet" - som man da kan benytte. Husk også her at alternativene "på reise" bare skal brukes dersom man overnatter på selve reisen (nattog o.l.). Noen ganger kan det også være vanskelig å plassere et sted som IO nevner under riktig land. Under følger noen få vanlige feriemål, og hvilke land de skal plasseres under:

Sted	Land	Sted	Land	Sted	Land
England	Storbritannia	Gibraltar	Storbritannia	Tenerife	Spania
Skottland	Storbritannia	Åland/Öland	Finland	Mallorca	Spania
Wales	Storbritannia	Bornholm	Danmark	Korsika	Frankrike
Nord-Irland	Storbritannia	Kanariøyene	Spania	Zanzibar	Tanzania
Jersey	Storbritannia	Lanzarote	Spania	Goa	India
Guernsey	Storbritannia	Gran Canaria	Spania	Bali	Indonesia

Fer2F3 - Overnattingstype - Hvis IO overnattet med mer enn en boform på hvert overnattingssted, registrer den viktigste.

Fer2G - Her skal det bare tas med kostnader som gjelder for IO og ikke for eventuelle andre i reisefølget, selv om det var IO som betalte for dem. IO skal også ta med utgifter til forlystelse og vareinnkjøp. Vi vil heller ha et omtrentlig beløp enn vet ikke-svar på dette spørsmålet.

Reis1 - I denne omnibusrunden spør vi om reiser i tillegg til ferier med minst 4 overnattinger de siste 12 mnd. Reiser i perioden 1. august til 31. oktober som allerede er nevnt under ferier, skal ikke tas med på nytt. Husk at det på disse spørsmålene bare er snakk om reiser i løpet av de tre nevnte månedene. Reiser mellom hjemsted / arbeidssted (pendling) skal ikke regnes med som (yrkes-)reiser. Dette gjelder også reiser f.eks. til Nordsjøen hvis dette er IOs arbeidssted. Personer som har "selve reisen" som arbeidssted, som f. eks langtransportsjåfører, skal heller ikke regnes med. Sykehusopphold, fengselsopphold og rutinemessige besøk til syke/invalidede familiemedlemmer/ slektninger skal ikke tas med. Egenbetalte og frivillige rekreasjonsreiser som IO har foretatt skal imidlertid regnes som feriereise.

Reis2 - Hvis IO ikke husker den nøyaktige datoen for når reisen startet, spør etter en omtrentlig dato. Svare IO starten av måneden registreres den 5., midten av måneden den 15. og slutten av måneden den 25. Har IO hatt flere reiser i tre-månedersperioden, begynn med den første, så den andre osv.

Reis3 - Andre privatreiser kan være reiser der hovedformålet f.eks. er deltakelse i arrangement som barnedåp, konfirmasjoner, bryllup, begravelse eller for å ordne private forretninger.

Reis5 - Du skal for hver reise ha en kode for sted i Norge eller en kode for et sted i utlandet. Har IO overnattet flere steder på samme reise, skal du for hver reise kode det stedet som samsvarer med hovedformålet for reisen.

Er overnattingsstedet i Norge, koder du det **fylket** reisen gikk til. Har IO overnattet på reise i Norge, altså ikke noe bestemt sted som kan karakteriseres som hovedformål, velger du kode 22.

Har IO overnattet i utlandet, skriver du inn land i full tekst og koder landet. Har IO bare hatt overnattinger mellom Norge og utlandet, velger du kode 23. Har IO vært på reise i utlandet, altså ikke noe bestemt sted som hovedformål, velger du kode 24.

Reis6 - Har IO benyttet flere ulike overnattingstyper på den samme reisen, velg den typen som samsvarer med hovedformålet med reisen.

Reis7 - Her skal det bare tas med kostnader som gjelder for IO og ikke for eventuelle andre i reisefølget, selv om det var IO som betalte for dem. IO skal også ta med utgifter til forlystelse og vareinnkjøp. IO kan gjerne oppgi et omtrentlig beløp.

Helt like turer - En viktig forutsetning for å kunne benytte dette er at turene til IO har vært *helt like*. Det vil si at hovedformål for reisen er lik, antall overnattinger er lik, reisemål, overnattingsmåte og kostnader ved reisen må være nøyaktig det samme for turene. Hvis disse kriteriene er oppfylt fyller du bare inn antall helt like turer og startdato for de helt like turene. Resten fylles inn automatisk og du trenger bare å trykke enter gjennom de ulike spørsmålene som da er fylt inn automatisk. NB: Hvis IO ombestemmer seg angående antall helt like reiser må dere trykke dere tilbake til Reis8 og endre antall like reiser.

ARBEID

Arb2

Hvis arbeidstiden varierer fra uke til uke, regner du et gjennomsnitt for arbeidstiden per uke i de siste 4 ukene. IO som har et arbeid som de var borte fra i forrige uke, f.eks. pga. permisjon, ferie eller sykdom, skal oppgi den vanlige arbeidstiden når de er i arbeid.

Hvis man har lønn der overtid er inkludert, skal IO regne med faktisk arbeidstid. Overtid som tas ut i avspasering, skal ikke tas med i antall arbeidstimer. Arbeid som tas med hjem skal tas med i antall arbeidstimer bare hvis man får betalt for arbeidet.

Halve timer skal rundes av oppover.

Arb3

Punkt 2 omfatter også stiftelser, foreninger og fond.

Arb4

Er det tvil om plasseringen, skal du krysse av for "Annen næring" og gi en så god beskrivelse som mulig av næringens art. Hvis IO arbeider i flere ulike næringsgrener, velges den næringen hvor IO for tiden arbeider mest.

Arb5

Hvis IO har mer enn ett yrke i bedriften, fører du opp hovedyrket.

Arb7

AFP står for "avtalefestet pensjon". Med vanlig alderspensjon mener vi pensjon fra Folketrygden og tjenestepensjon. Etterlattepensjon og uførepensjon kan utbetales gjennom Folketrygden og evt. gjennom arbeidsforhold.

HUSHOLDNING

Siv

Merk at koden for **gift/registrert partner ikke** skal brukes for samboere som har samboerkontrakt.

Registrert partnerskap innebærer en offisiell "ekteskapsinngåelse" mellom personer av samme kjønn. I kategorien "samboere" ønsker vi å fange opp personer som lever sammen i et parforhold og som selv oppfatter seg som "samboere". Vi er altså ute etter IOs subjektive oppfatning av seg selv og sitt parforhold.

For å falle inn under kategorien "samboere" må man i prinsippet **bo** sammen. I noen tilfeller kan man likevel akseptere at samboere for en kortere periode (inntil 3 mnd.) ikke bor sammen, for eksempel på grunn av jobb- eller studiesituasjon.

SivStat

Her skal du registrere IOs formelle sivile status.

Antpers

Her skal vi ha en oversikt over IOs kosthusholdning. I feltet for "antall personer" skal antall personer inkludert IO registreres. Med kosthusholdning mener vi personer som har felles matbudsjett. Kosthusholdningen skal også omfatte losjerende og arbeidshjelp, hvis disse personene har felles matbudsjett med de andre i husholdningen. Skoleelever under 18 år skal alltid regnes til kosthusholdningen, selv om de er borte på skole/studiested.

Ugifte borteboende studenter 18 år og eldre:

Ugifte studenter som oppfyller kravene til borteboerstipend skal registreres som bosatt på studiestedet dersom utdanningen varer mer enn 6 måneder. Studenter skal regnes som fast bosatt i foreldrehjemmet dersom de bor hjemme minst 4 dager pr. uke.

Vernepliktige, fengslede og personer innlagte på sykehus:

Vernepliktige, fengslede og innlagte på sykehus regnes som del av den husholdningen de tilhørte før tjenesten/oppholdet begynte.

Slektskapskode for fosterbarn:

For registrering av fosterbarn brukes kode 15 (alternativt 14 hvis barnet er slektning av IO).

AntBarn

Her skal bare barn som ikke er med i husholdningsoversikten registreres.

INNTEKT

EgenInn - egen inntekt i 2001

IO skal her oppgi sin *bruttoinntekt* i 2001. IOs inntekt inkluderer eventuell lønn fra bi-yrke(r), fortjeneste ved aksjesalg, boligutleie etc. i tillegg til lønn fra hovedyrket eller hovedarbeidsforholdet. Det er IOs totale inntekt for 2001 vi er ute etter.

Lykke til med intervjuingen!

OMNIBUSUNDERSØKELSEN 4. KVARTAL 2002

KommNavn

DA IO BLE TRUKKET UT BODDE HAN/HUN I <TRKKOMM>. HVIS HAN BOR DER FORTSATT
- TRYKK <ENTER>. HVIS IKKE SKRIV NYTT KOMMUNENAVN.

Tettbygd

Bor du i et tettbygd strøk? Med tettbygd mener vi at det bor minst 200
personer der, og at avstanden mellom husene stort sett er under 50 meter.

Hvis ja:

Tettsted

Bor du i et tettsted eller en by med...
under 2000 personer
mellom 2000 og 20 000 personer
mellom 20 000 og 100 000
100 000 personer eller flere

RØYKEVANER

Tob1

Så kommer det noen spørsmål om røyking. Hender det at du røyker?
Ja/Nei

Hvis Tob1 = Ja

Tob2

Røyker du daglig eller av og til?
Daglig
Av og til

Tob3-Tob7a stilles hvis Tob2 = Av og til

Tob3

Røyker du sigaretter? Regn med både fabrikklagede og hjemmerullede
Ja/Nei

Hvis Tob3 = Ja stilles Tob4 - Tob4c

Tob4

Hvor mange sigaretter røyker du anslagsvis per uke? BÅDE FABRIKKLAGDE OG
HJEMMERULLEDE

Tob4a

Hvor mange av disse sigarettene er fabrikklagede?

Tob4b

TRYKK EVENTUELT BARE ENTER HVIS FELTET ER UTFYLT Hvor mange av disse
sigarettene er hjemmerullede?

Tob4c

Hvor ofte røyker du sigaretter? Er det flere dager i uken, omtrent en dag
i uken eller sjeldnere?
Flere dager i uken
En dag i uken
Sjeldnere

Tob5a

Røyker du av og til sigarer eller sigarillos?
Ja, av og til
NEI, ALDRI

Tob5b

Røyker du av og til pipe?
Ja, av og til
NEI, ALDRI

Tob6

Har du noen gang røykt daglig?
Ja/Nei

Hvis Tob6 = Ja

Tob7a

I hvilket år sluttet du å røyke daglig? HVIS IO HAR SLUTTET FLERE GANGER,
REGISTRER SISTE GANG

Hvis Tob1 = Nei (TOB7aa: TIL IKKE-RØYKERE)

Tob7aa

Har du noen gang røykt daglig?
Ja/Nei

Hvis Tob7aa = Ja: TOB7ba - 7c

Tob7ba

I hvilket år sluttet du å røyke daglig? HVIS IO HAR SLUTTET FLERE GANGER,
REGISTRER SISTE GANG

*Hvis Tob6 = Ja eller Tob7aa = Ja stilles Tob7B-Tob7C (AV OG TIL RØYKERE SOM HAR
VÆRT TIDLIGERE DAGLIGRØYKERE)*

Tob7b

Hvor mange ganger forsøkte du å slutte å røyke daglig før du lyktes?
REGISTRER ANTALL MISLYKKEDE SLUTTEFORSØK!

Tob7c1

Da du sluttet siste gang .. brukte du røykeplaster?

Tob7c2

Da du sluttet siste gang .. brukte du nikotintyggegummi?

Tob7c3

Da du sluttet siste gang .. brukte du Zyban?

Tob7c4

Da du sluttet siste gang .. brukte du alternative metoder, som f.eks.
hypnose, urter eller lignende?

Tob7c5

Da du sluttet siste gang .. gikk du på røykeavvenningskurs?

Tob7c6

Da du sluttet siste gang .. søkte du hjelp hos helsepersonell?

Tob7c7

Da du sluttet siste gang .. søkte du hjelp/støtte hos familie?

Tob7c8

Da du sluttet siste gang .. søkte du hjelp/støtte hos venner?

Tob7c9

Da du sluttet siste gang .. søkte du hjelp hos Røyketelefonen, 800 400 85?

Hvis Tob2 = Daglig eller Tob6 = Ja (Dagligrøykere og tidligere dagligrøykere)

Tob8

Hvor gammel var du da du begynte å røyke daglig? HVIS FLERE GANGER,
REGISTRER FØRSTE GANG

Hvis Tob2 = Daglig stilles Tob9 - Tob17c (Dagligrøykere)

Tob9

Røyker du sigaretter daglig? Regn med både fabrikklagede og hjemmerullede
Ja/Nei

Hvis Tob9 = Ja stilles Tob10 - Tob11

Tob10

Hvor mange sigaretter røyker du gjennomsnittlig pr. dag? BÅDE
FABRIKKLAGEDE OG HJEMMERULLEDE.

Tob11a

Hvor mange av disse sigarettene er fabrikklagde?

Tob11b

TRYKK EVENTUELT BARE ENTER HVIS FELTET ER UTFYLT Hvor mange av disse
sigarettene er hjemmerullede?

Royk1a

Vil du si at du har redusert røykingen sammenliknet med for ett år siden?
JA
NEI
RØYKTE IKKE FOR ET ÅR SIDEN

Royk2

I den tiden du har røykt, har noen i helsevesenet (lege, helsesøster,
tannlege, jordmor) noen gang snakket med deg om dine røykevaner?
Ja/Nei

Royk3

I den tiden du har røykt, har du noen gang fått veiledning fra noen i
helsevesenet (lege, helsesøster, tannlege, jordmor) for hvordan du kan
slutte å røyke eller kutte ned?
Ja/Nei

Tob11c

Hvor mange av sigarettene du røykte de siste 24 timene var kjøpt
... i Norge?
... i Sverige?
... i Danmark?
... i utlandet ellers?

Tob12a

Røyker du sigarer eller sigarillos daglig, av og til eller aldri?
Daglig
Av og til
Aldri

Tob12b

Røyker du pipe daglig, av og til eller aldri?
Daglig
Av og til
Aldri

Tob13b

Vi ber deg tenke tilbake til den tiden du begynte å røyke. Ville du ha
tatt den samme beslutningen om igjen?
Ja, helt sikkert
Ja, sannsynligvis
Usikker
Sannsynligvis ikke
Helt sikkert ikke

Tob14

Vurderer du seriøst å slutte å røyke de neste 6 månedene?

Ja/Nei

Hvis Tob14 = Ja

Tob15

Planlegger du å slutte å røyke i løpet av de neste 30 dagene?

Tob16a

Har du noen gang prøvd å slutte å røyke daglig?

Hvis Tob16a = Ja

Tob16ab

Hvor mange ganger totalt?

Tob16b

Prøvde du noen gang i løpet av de siste 12 månedene å slutte å røyke daglig?

Ja/Nei

Hvis Tob16b = Ja

Tob17a

Omtrent hvor lang var den lengste perioden du holdt opp å røyke daglig i løpet av de siste 12 månedene? OPPGI I ANTALL UKER! HVIS IKKE SÅ LENGE SOM EI UKE, SKRIV 0 HER, OG OPPGI ANTALL DAGER I NESTE SPØRSMÅL

Tob17b

ANTALL DAGER I DEN LENGSTE PERIODEN IO HOLDT OPP Å RØYKE

Hvis Tob16a = Ja

Tob17c1

Da du forsøkte å slutte siste gang .. brukte du røykeplaster?

Tob17c2

Da du forsøkte å slutte siste gang .. brukte du nikotintyggegummi?

Tob17c3

Da du forsøkte å slutte siste gang .. brukte du Zyban?

Tob17c4

Da du forsøkte å slutte siste gang .. brukte du alternative metoder, som f.eks. hypnose, urter eller lignende?

Tob17c5

Da du forsøkte å slutte siste gang .. gikk du på røykeavvenningskurs?

Tob17c6

Da du forsøkte å slutte siste gang .. søkte du hjelp hos helsepersonell?

Tob17c7

Da du forsøkte å slutte siste gang .. søkte du hjelp/støtte hos familie?

Tob17c8

Da du forsøkte å slutte siste gang .. søkte du hjelp/støtte hos venner?

Tob17c9

Da du forsøkte å slutte siste gang .. søkte du hjelp hos Røyketelefonen, 800 400 85?

Til alle

Tob19

Bruker du snus eller skråtobakk daglig, av og til eller aldri?

Daglig

Av og til

Aldri

Tob20

Kan du prøve å forutsi dine røykevaner omkring 5 år fra nå? Hvilket av følgende svar passer best?

Kommer helt sikkert til å røyke daglig

Kommer antakelig til å røyke daglig

Kommer antakelig ikke til å røyke daglig

Kommer helt sikkert ikke til å røyke daglig

Tob21

Føler du ubehag ved opphold i røykfylte rom, eller føler du ikke slikt ubehag?

Føler ubehag

Føler ikke ubehag

Tob25

Sammenlignet med å puste i forurenset byluft, mener du at å puste i et røykfylt rom er mer skadelig, like skadelig eller mindre skadelig for helsen?

Mer skadelig

Like skadelig

Mindre skadelig

Tob26a

Tror du det er noen forskjell i helserisiko for de som røyker rulletobakk i forhold til de som røyker ferdigsigaretter? Hva tror du i så fall utgjør størst helserisiko?

FERDIGRULLEDE STØRST HELSERISIKO

RULLETOBAKK STØRST HELSERISIKO

INGEN FORSKJELL

Tob26b

Tror du det er noen forskjell i helserisiko for de som røyker sigaretter i forhold til de som bruker snus? Hva tror du i så fall utgjør størst helserisiko?

SIGARETTER STØRST HELSERISIKO

SNUS STØRST HELSERISIKO

INGEN FORSKJELL

Tob28a

Det har vist seg at ungdom får kjøpt tobakk selv om de er under aldersgrensen på 18 år. Ville du stille deg svært positiv, nokså positiv, nokså negativ eller svært negativ til en ordning der man bõtela forhandlere som brøt reglene?

Svært positiv

Nokså positiv

Nokså negativ

Svært negativ

Tob28b

Ville du stille deg svært positiv, nokså positiv, nokså negativ eller svært negativ til en ordning der forhandlere måtte ha bevilling for å selge tobakksvarer, på lik linje med salg av øl?

Svært positiv

Nokså positiv

Nokså negativ

Svært negativ

Tob29a

Er du helt enig, ganske enig, ganske uenig eller helt uenig i følgende utsagn om røyking innendørs i ditt eget hjem? Vanligvis er det tillatt å røyke overalt hjemme hos meg

Helt enig

Ganske enig

Ganske uenig

Helt uenig

Tob29b1

Det er ikke lov å røyke hjemme hos meg når det er spedbarn til stede. Er du helt enig, ganske enig, ganske uenig eller helt uenig?

Helt enig
Ganske enig
Ganske uenig
Helt uenig

Tob29c

Uavhengig av barnets alder, får ingen lov til å røyke hjemme hos meg når det er barn til stede. Er du helt enig, ganske enig, ganske uenig eller helt uenig?

Helt enig
Ganske enig
Ganske uenig
Helt uenig

Tob29d

Ingen får lov til å røyke hos meg. Er du helt enig, ganske enig, ganske uenig eller helt uenig?

Helt enig
Ganske enig
Ganske uenig
Helt uenig

Tob31

I 1996 ble det opprettet en gratis opplysningstelefon om røyking og røykeslutt, Røyketelefonen. Har du hørt om denne?

Ja/Nei

Hvis Tob31 = Ja

Tob31b

Har du hørt om Røyketelefonen ... fra avisen?

... på kino?
... på TV?
... på radio?
... på venteværelse?
... på apotek?
... fra lege eller annet helsepersonell?
... på jobben?
... fra venner?
... på Internett?
... gjennom andre kilder?

Tob31c

Har du ringt Røyketelefonen selv, eller kjenner du noen som har gjort det?

Ja, har ringt selv
Ja, kjenner noen
JA, BÅDE RINGT SELV OG KJENNER NOEN
NEI

FERIEREISER

(MED MINST 4 OVERNATTINGER SISTE 12 MÅNEDER)

Fer1a

Nå ønsker vi å stille noen spørsmål om eventuelle ferieturer du har vært på. Var du i løpet av de siste 12 måneder, dvs. i perioden fra 1. november i fjor til 31. oktober i år på noen ferietur der du reiste bort og overnattet minst fire netter?

Hvis ja:

Fer1b

Hvor mange slike turer var du på i denne perioden?

For hver reise stilles spørsmålene Fer2a-Fer2g

Fer2a

VIS TIL KALENDER. Omtrent hvilken dato startet du den første/den neste reisen?
SKRIV DDMM STARTEN AV MND = 5. MIDTEN AV MND = 15. OG SLUTTEN AV MND = 25.

Fer2b

Hvor mange overnattinger var det på denne ferieturen?

Fer2c

Hva slags transportmidler brukte du på turen? HVIS FLERE TRANSPORTMIDDEL SPØR OM DET VIKTIGSTE.

BUSS
JERNBANE
BÅT, FERGE
FLY
PERSONBIL
MOTORSYKKEL, MOPED, SCOOTER
FRITIDSBÅT
SYKKEL
GIKK TIL FOTS, ELLER PÅ SKI
ANNET

Fer2d

Reiste du i hovedsak alene, sammen med ektefelle/samboer, sammen med barn, med andre slektninger eller sammen med venner? I HOVEDSAK BETYR MER ENN HALVPARTEN AV REISEN. HVIS FERIEUREN ER BESØK HJEMME HOS NOEN, SKAL DISSE IKKE REGNES MED I REISEFØLGET. HVIS MAN REISER TIL ET FERIESTED OG ER SAMMEN MED NOEN SOM HAR REIST TIL ELLER FRA STEDET PÅ EGEN HÅND, SKAL DISSE LIKEVEL REGNES MED I REISEFØLGET.

Alene
Med ektefelle/samboer
Sammen med barn
Med andre slektninger
Sammen med venner

Fer2e1

Ble hele eller viktige deler av ferien bestilt på forhånd, eller ble reise og opphold ordnet underveis?

Bestilt på forhånd
Ordnet underveis

Hvis Fer2e1 = Bestilt på forhånd

Fer2e2

Ble bestillingen gjort via reisebyrå eller turoperatør eller direkte fra overnattingssted eller transportselskap?

Reisebyrå/turoperatør
Direkte

Hvis Fer2e2 = Reisebyrå/turoperatør

Fer2e3

Var ferien i hovedsak en pakketur?
Ja/Nei

For hvert overnattingssted:

Fer2f1

Hvor overnattet du på turen? Hvis du overnattet flere steder nevnt første sted, andre sted osv.

MARKER FØRST OM DET ER I NORGE ELLER UTLANDET

HVIS IKKE FLERE OVERNATTINGER - TRYKK ENTER

I NORGE

I UTLANDET

Hvis Fer2f1 = I NORGE

Fer2f2a

OVERNATTINGSTED I NORGE SKRIV STEDET - TRYKK ENTER OG VELG KODE FINNER DU IKKE STEDET - FORSØK MED KOMMUNE!

Hvis Fer2f1 = I UTLANDET

Fer2f2b

OVERNATTINGSTED I UTLANDET - TRYKK BacsPace FOR Å FÅ OPP LANDKODE SKRIV INN LAND OG TRYKK ENTER FOR Å FINNE RIKTIG KODE.

KODELISTE MED ALLE LAND I VERDEN + FØLGENDE TO ALTERNATIVER

PÅ REISE MELLOM NORGE OG UTLANDET ..... (001)

PÅ REISE I FLERE LAND ..... (002)

Fer2f3a

Hvor mange netter overnattet du på/i ^første sted nevnt?

Fer2f4a

Hvordan overnattet du der?

HOTELL/LEILIGHETSHOTELL..... (1)

PENSJONAT/GJESTGIVERI/KRO/MOTELL/FJELLSTUE..... (2)

BED & BREAKFAST/LOSJIHUS/GÅRDSINNKVARTERING..... (3)

CAMPINGPlass: TELT/CAMPINGBIL/CAMPINGVOGN..... (4)

CAMPINGPlass: HYTTE..... (5)

HYTTER/LEILIGHETER I HYTTEGREND..... (6)

BÅTHAVN: FRITIDSBÅT..... (7)

VANDRERHJEM/UNGDOMSHERBERGE/INTERNAT/FIRMAFERIEBOLIGER..... (8)

HELSEINSTITUSJON (IKKE MED HOTELLTJENESTER)..... (9)

ARBEIDS- OG FERIELEIR/LEIRSTEDER/UBEMANNENE TURISTHYTTER..... (10)

ANDRE MÅTER BETALT FOR..... (11)

BÅT/FERGE/BUSS/TOG/FLY..... (12)

LEID ROM I FAMILIEHUS..... (13)

LEID PRIVATEID FERIEBOLIG FRA INDIVIDUELLE ELLER VIA FORMIDLER..... (14)

EGEN FERIEBOLIG, INKL FERIEBOLIG LEID PÅ ÅREMÅL OG TIMESHARE-BOLIG... (15)

HJEMME HOS SLEKTNINGER/VENNER ELLER I DERES FERIEBOLIGER -

VEDERLAGSFRITT..... (16)

OVERNATTING I CAMPINGBIL/CAMPINGVOGN/TELT/FRITIDSBÅT/

I FRILUFT/PRIVATBIL O.L. PÅ IKKE ORGANISERTE STEDER..... (17)

ANDRE MÅTER IKKE BETALT FOR..... (18)

Fer2g1a

Hvilket av stedene du overnattet vil du si var hovedreisemålet?

Jeg har notert at du overnattet på følgende steder ^steder overnattet:

DERSOM IO MENER AT HOVEDREISEMÅLET VAR ET STED UTEN OVERNATTING, BE OM DET OVERNATTINGSTEDET SOM LIGGER NÆRMEST. BE OGSÅ OM HOVEDREISEMÅL SELV OM TUREN VAR EN RUNDREISE.

Fer2g *

Hva var de totale utgifter for denne reisen når det gjelder deg selv? Ta med både de utgiftene du selv dekket og det andre eventuelt betalte for deg. Både reisekostnader, overnatting, mat og andre kostnader i forbindelse med reisen skal tas med.

Hvis pakketur på Fer2ea

Fer2g2

Hvor mye av disse utgiftene gikk med til å dekke selve pakketuren hos reiseselskapet?

For personer som svarte nei på Fer1

Fer3a

Når foretok du siste ferietur hvor du overnattet minst fire netter? SKRIV MMY. HVIS IO ALDRI HAR VÆRT PÅ FERIE TUR, TRYKK ENTER HER OG MARKER FOR DETTE I NESTE SPØRSMÅL!

Fer3b

IO HAR ALDRI VÆRT PÅ FERIE TUR
Ja

REISER

Reis1*

Nå ønsker vi å stille noen spørsmål om eventuelle reiser du har vært på. Hvor mange reiser med minst én overnatting hadde du i perioden fra 1. august til 31. oktober i år? Ta med både ferie- og fritidsreiser, yrkes- og forretningsreiser. Ta med reiser som startet i denne perioden.

For hver reise:

Reis2*

Omtrent hvilken dato startet du den første.. andre.. reisen?

Reis3*

Var hovedformålet med denne reisen en ferietur, var det en annen form for privat reise, eller var det en yrkes- eller forretningsreise?

Ferietur
Annen privat reise
Yrkes- eller forretningsreise

Reis4

Hvor mange overnattinger hadde du på denne reisen?

Reis5*

Hvor gikk reisen hen?

I Norge
I utlandet

Hvilket fylke gikk reisen til?

Østfold
Akershus
Oslo
Hedmark
Oppland
Buskerud
Vestfold
Telemark
Aust-Agder
Vest-Agder
Rogaland
Hordaland
Sogn og Fjordane
Møre og Romsdal
Sør-Trøndelag
Nord-Trøndelag
Nordland
Troms
Finnmark
Svalbard
På reise i Norge

Reis5b

Hvilket land gikk reisen til? HVIS SVARET ALLEREDE ER RIKTIG UTFYLT - TRYKK <ENTER>.

Reis5c

Hvilket land gikk reisen til? SKRIV UTENLANDSKODEN. LEGG MERKE TIL RULLEFELT FOR Å FÅ RESTEN AV SVARALTERNATIVENE.

Reis6*

Hvordan overnattet du? HVIS FLERE OVERNATTINGSSTEDER, VELG DET SOM SAMSVARER MED HOVEDFORMÅLET MED REISEN. NB: LEGG MERKE TIL RULLEFELT FOR Å FÅ SE RESTEN AV SVARALTERNATIVENE

Reis7*

Hva var de totale utgifter for denne reisen når det gjelder deg selv? Ta med både de utgiftene du selv dekket og det andre eventuelt betalte for deg. Både reisekostnader, overnatting, mat og andre kostnader i forbindelse med reisen skal tas med.

Reis8*

HAR IO VÆRT PÅ FLERE HELT LIKE TURER? OPPGI I SÅ FALL ANTALL I TILLEGG TIL DENNE.

ARBEIDSFORHOLD

Arb1

Vi går så over til noen spørsmål om arbeid. Utførte du inntektsgivende arbeid i minst 1 time i forrige uke? Regn også med arbeid som familiemedlem uten fast avtalt lønn på gårdsbruk, i forretning og i familiebedrift ellers.

Hvis nei:

Arb1b

Har du inntektsgivende arbeid som du var borte fra i forrige uke?

Arb2*

Hvor mange timer arbeider du vanligvis i inntektsgivende arbeid? Regn med overtidstimer, men ikke timer som skal avspaseres. VI ØNSKER Å VITE SAMLET ARBEIDSTID FOR HOVEDARBEID OG EVENTUELT BIYRKE.

Arb3*

De følgende spørsmålene gjelder ditt hovedyrke. Er den virksomheten du arbeider i...
et personlig eid firma
et aksjeselskap, organisasjon eller lignende
kommunal virksomhet
fylkeskommunal virksomhet
statlig virksomhet

Arb4*

Hvilken av disse næringene tilhører denne virksomheten? HVIS DERE IKKE FINNER NOE SOM PASSER BLANT SVARALTERNATIVENE NEDENFOR, MARKER MED 9 FOR ANNEN NÆRING OG SKRIV INN HVILKET I NESTE SPØRSMÅL.

Jordbruk, skogbruk

Fiske, fangst

Håndverk, industri, bergverk, bygg og anlegg

Handel, bank, forsikring

Privat tjenesteyting, f eks hotell, restaurant, Frisør, rengjøring

Luft-, sjø- og landtransport, post, telegraf, telefon

Offentlig administrasjon i kommune, fylke eller stat

Undervisning, forskning

Offentlig tjenesteyting, politi, forsvar, helsevesen, kirker

ANNEN NÆRING

Arb4Sp

Hvilken annen næring er dette?

Arb5*

Hva er ditt hovedyrke i denne virksomheten?

Arb5b

Har du en ledende stilling?

Arb6

Arbeider du i ditt hovedyrke som...

selvstendig

ansatt

eller som familiemedlem uten fast avtalt lønn

Arb7*

Passer noen av disse beskrivelsene for deg? HVIS INGEN AV BESKRIVELSENE
PASSER, TRYKK <ENTER>
Mottar AFP eller annen førtidspensjon
Mottar vanlig alderspensjon
Mottar etterlattepensjon
Mottar uførepensjon
Mottar overgangsstønad til enslige forsørgere
Går på skole eller studerer minst 10 timer pr. uke
Arbeidsledig de tre siste månedene
Er inne til 1.-gangs militær- eller siviltjeneste

Arb8

Omtrent hvor mange timer bruker du vanligvis til husarbeid per uke? Som
husarbeid regner vi aktiviteter som matlaging, rengjøring, vask og stell
av tøy, men ikke pass av barn eller syke. TID TIL INNKJØP AV MATVARER
REGNES IKKE MED.
Under 5 timer
5- 9 timer
10-19 timer
20-29 timer
30-39 timer
40 timer og over

Hvis Arb1a = JA eller Arb1b = JA

Tob23 (*)

Hvor mange timer daglig tilbringer du i rom eller andre steder hvor noen
røyker på arbeidsplassen din?
MER ENN 5 TIMER
1-5 TIMER
UNDER EN HALV TIME HVER DAG
NESTEN ALDRI

Tob23b

I hvilken grad utgjør røyking på din arbeidsplass et sjenerende problem
for deg? Vi bruker en skala fra 1 til 7, der 1 er lite og 7 er meget
sjenerende.

Tob23c1

Jeg skal nå lese opp noen tiltak som bedrifter gjennomføre for å påvirke
eller endre røyking på jobben. Vil du svare ja eller nei på om din bedrift
har iverksatt noen av disse tiltakene?
Bedriften har innført totalt røykeforbud
JA/NEI
IKKE RELEVANT

Tob23c2

Bedriften har innført røykeforbud med separate røykerom
JA/NEI
IKKE RELEVANT

Tob23c3

Bedriften har arrangert røykeavvenningskurs på jobben
JA/NEI
IKKE RELEVANT

Tob23c4

Bedriften har arrangert informasjonsmøte om røykestopp
JA/NEI
IKKE RELEVANT

Tob23c5

Bedriften har delt ut informasjonsmateriell om røykestopp
JA/NEI
IKKE RELEVANT

Tob23c6
Bedriften har innført røykeforbud på kantine/spiserom
JA/NEI
IKKE RELEVANT

Tob23c7
Bedriften har gitt ekstra fri til ikke-røykere
JA/NEI
IKKE RELEVANT

Tob23c8
Ikke-røykere premieres av bedriften på annen måte
JA/NEI
IKKE RELEVANT

Tob23c9
Bedriften premierer ansatte som har sluttet å røyke
JA/NEI
IKKE RELEVANT

HUSHOLDNING

Siv*
Er du gift eller samboende?
Ja, gift/registrert partner
Ja, samboende
Nei

SivStat
Hva er din sivilstatus? HER SKAL DU REGISTRERE IOS FORMELLE SIVILE STATUS.
Ugift
Gift/registrert partner
Enke/enkemann/gjenlevende partner
Separert/separert partner
Skilt/skilt partner

AntPers*
Vi vil gjerne ha en oversikt over de personer som tilhører husholdningen.
Til husholdningen regner vi alle personer som er fast bosatt i boligen, og
som har felles kost. Personer som er fast bosatt i boligen, men som er
borte fra hjemmet, f.eks. på grunn av arbeid skal regnes med. Hvor mange
personer er det husholdningen din? REGN OGSÅ MED IO SELV.

FOR HVER PERSON
For det andre husholdningsmedlemmet vil vi gjerne at du nevner personens
kjønn, fødselsår og familieforhold til deg.

Er dette en mann eller en kvinne?
Mann
Kvinne

Hvilket år er HUN/HAN født?

Hvilket familieforhold har HUN/HAN til deg?
Ektefelle
Samboer
Sønn/datter
Stesønn/datter
Søsken/halvsøsken
Stesøsken
Foreldre
Steforeldre
Svigerforeldre
Svigersønn/-datter
Besteforeldre
Barnebarn
Annen slektning av IO

Annen ikke-slektning

BoksKlar

Er husholdningsboksen ferdig utfylt nå?

AndrBarn

Har du barn som ikke tilhører husholdningen? HER REGISTRERES BARE BARN SOM IKKE ER MED I HUSHOLDNINGSOVERSIKTEN

AndrBarnd

Vi vil da gjerne vite hvor mange, og om det er døtre eller sønner. Hvor mange døtre har du som ikke tilhører husholdningen?

AndrBarns

.. og hvor mange sønner som ikke tilhører husholdningen?

STEMMEGIVNING

ValgMorg

Vi skal nå stille noen spørsmål om stemmegivning. Hvis det var stortingsvalg i morgen, hvilket parti ville du da stemme på? HVIS DU IKKE FINNER PARTIET BLANT SVARALTERNATIVENE NEDENFOR, MARKER MED 18 FOR ANNET PARTI OG SKRIV INN HVILKET I NESTE SPØRSMÅL.

Rød Valgallianse/AKP
Sosialistisk Venstreparti
Det Norske Arbeiderparti
Venstre
Kristelig Folkeparti
Senterpartiet
Høyre
Fremskrittspartiet
Andre partier
Ville ikke stemme
Ikke stemmerett

ValgMorgSp

Hvilket annet parti?

StortingA

Stemte du ved stortingsvalget i 2001?

Hvis nei:

StortingB

Hva var årsaken til at du ikke stemte ved stortingsvalget i 2001?
Nei, hadde ikke stemmerett
Nei, hadde ikke anledning
Nei, stemte ikke av andre grunner

Storting

Hvilket parti eller liste stemte du på da? HVIS DU IKKE FINNER PARTIET/LISTA BLANT SVARALTERNATIVENE NEDENFOR, MARKER MED 18 FOR ANNET PARTI OG SKRIV INN HVILKET I NESTE SPØRSMÅL.

Rød Valgallianse/AKP
Sosialistisk Venstreparti
Det Norske Arbeiderparti
Venstre
Kristelig Folkeparti
Senterpartiet
Høyre
Fremskrittspartiet
Andre partier

StortingSp

Hvilket annet parti?

KomFylkA

Stemte du ved kommune- og fylkestingsvalget i 1999?

Hvis nei:

KomFylkB

Hva var årsaken til at du ikke stemte ved fylkestingsvalget i 1999?
Hadde ikke stemmerett
Hadde ikke anledning
Andre grunner

KomFylk

Hvilket parti eller liste stemte du på da? HVIS DU IKKE FINNER
PARTIET/LISTA BLANT SVARALTERNATIVENE NEDENFOR, MARKER MED 18 FOR ANNET
PARTI OG SKRIV INN HVILKET I NESTE SPØRSMÅL.
Rød Valgallianse/AKP
Sosialistisk Venstreparti
Det Norske Arbeiderparti
Venstre
Kristelig Folkeparti
Senterpartiet
Høyre
Fremskrittspartiet
Andre partier

KomFylkSp

Hvilket annet parti?

ORGANISASJONSMEDLEMSKAP

MedlFaglig

Er du medlem av noen faglig organisasjon eller organisasjon for
arbeidsgivere eller annen yrkessammenslutning?

MedPol

Er du medlem av politisk parti? Regn også med partipolitisk ungdomslag
eller kvinneorganisasjon.

INNTEKT

EgenInn

Hvor stor var din egen brutto inntekt i 2001? Med brutto inntekt menes
inntekt før fradrag og skatt er trukket fra. Rund av til nærmeste 1000 kr.
HAR IO PROBLEMER MED Å SVARE, BE OM SVAR I NÆRMESTE 10 000 KR. HVIS INGEN
INNTEKT, MARKER MED 0.

HusInn

Hva vil du anslå husholdningens samlede brutto inntekt til i 2001? Rund av
til nærmeste 1000 kr. HAR IO PROBLEMER MED Å SVARE, BE OM SVAR I NÆRMESTE
10 000 KR. HVIS INGEN INNTEKT, MARKER MED 0.

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2002/66 T. Løwe: Boligkonsum etter alder og kohort. Analyser av boforholdsundersøkelsene 1967-1997. 58s.
- 2002/67 D. Q. Pham: Å simulere revisjoner for sesongjusterte tall og trend fra X-12-ARIMA. 15s.
- 2002/68 V.V.Holst. Bloch: Arealstatistikk fra GAB og BoF. - Datagrunnlag og metode for overføring av næringskode. 22s.
- 2002/69 E. Eng Eibakk: Undersøking om foreldrebetaling i barnehager, august 2002. 44s.
- 2002/70 T.M. Normann: Omnibusundersøkelsen august/september 2002. Dokumentasjonsrapport. 34s.
- 2002/71 L. Holand: Forretningsmessig tjenesteyting. Dokumentasjon av beregningene i nasjonalregnskapet. 31s.
- 2002/72 V.V. Holst Bloch: Arealstatistikk fra GAB og FKB. Datagrunnlag og metode for produksjon og arealtall. 37s.
- 2002/73 A. Rolland: Kvalitet i grunnopplæringen. En kommentar til NOU 2002:10. 22s.
- 2002/74 G. Daugstad, B. Holtet og T. Krokstad: Dokumentasjonsnotat for FylkesKOSTRA vidregående opplæring 2002.200s.
- 2002/75 S. Blom og B. Lie: Holdninger til innvandrere og innvandring. Spørsmål i SSBs omnibus i august/september 2002. 45s.
- 2002/76 J. Epland og G. Frøyland: Husholdningenes inntekter. En sammenligning av nasjonalregnskapet og inntektsundersøkelsens inntektsbegreper. 24s.
- 2002/77 L. Vågane: Levekårsundersøkelse blant landbruksbefolkningen 2002. Dokumentasjonsrapport. 44s.
- 2002/78 N. Buskoven: Forprosjekt til undrsøkelse om kommuners utgifter i forbindelse med statlige asylmottak. Dokumentasjonsrapport. 38s.
- 2002/79 S.I. Pedersen og L. Wiker: Dokumentasjon av arveavgiftsstatistikken 1997-2000. 27s.
- 2002/80 M. Sjøberg: Nobels minnepris i økonomi 2002. To artiklar om Vernon L. Smith og eksperimentell økonomi. 14s.
- 2002/81 S. Lien og C. Nordseth: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Fødsels- og sykepengene. 1992-2000. 113s.
- 2002/82 Ø. Kleven og D. Roll-Hansen: Dokumentasjon av undersøkelse om livsstil og energi 1999. 42s.
- 2002/83 T. Løwe: Boligkonsum og livsfase i by og bygd. Analyser av SSBs boforholds- og levekårsundersøkelser 1988 og 1997. 37s.
- 2003/1 G. Dahl: Arbeidsmarkedstiltak blant sosialhjelpsmottakere. 25s.
- 2003/2 C. Nordseth og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport . Pensjonsgivende inntekt, 1992-2000. Omsorgspoeng, 1992-1998. 25s.
- 2003/3 B. Otnes: Tidsbruk blant uførepensjonister med barn. 56s.
- 2003/4 L.H. Thingstad: Endringer i lov om merverdiavgift i 2001. Konsekvenser for terminvise og kvartalsvise omsetningsstatistikker. 81s.
- 2003/5 Y. Bergstrøm, J.H. Wang, S. Bakke og G. Haraldsen: Dokumentasjon og veiledning for implementering av Web-skjema i SSBs Web-portal. Utvikling av et rapporteringssystem via Internett for kvartalsvis investeringsstatistikk og detaljomsetningsindeksen innenfor rammen av IDUN-prosjektet. 69s.
- 2003/7 H.C. Hougen og G.E. Wangen: WHO's Vekststudie av sped- og småbarn. Dokumentasjonsrapport. 12s.
- 2003/8 T. Smith: Vann- og avløpsgebyrer- en gjennomgang av kommunenes praksis. 65s.